

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül... Ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam taşarım.

Garb'ın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehid oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahi şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar ki şehadetleri dinin temeli
Ebedi, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerihamdan, İlahi, boşanıp karlı yaşım,
Fışkırır ruh-i mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer, belki, başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlal:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal!

Mehmet Akif ERSOY

9. SAYI

Aralık • Ocak • Şubat
KIŞ 2019

DÖRT MEVSİM EDEBİYAT

**Turhal Milli Eğitim Müdürlüğü
Adına İmtiyaz Sahibi ve Genel
Yayın Yönetmeni**
Mehmet YILDIZ
İlçe Milli Eğitim Müdürü

Yazı İşleri Müdürü
Aziz DURGUN
Şube Müdürü

Yayın Kurulu
Mehmet YILDIZ
Zübeyde ANDIÇ
Güven ZORLU
Veysel KILIÇGİL
Filiz YAVUZ
Abdurrahman ALKAN
Abdullah ÇÖMEZ

Kapak
Elif KÜÇÜK COŞKUN

ISSN
2548-0219

Yönetim Yeri
Turhal İlçe Milli Eğitim
Müdürlüğü Kaymakamlık
Konağı, Zemin Kat
TURHAL/TOKAT

İletişim
Tel: 0356 275 36 00
Faks : 0356 275 25 76
dortmevsimedebiyat@gmail.com
mehmetyildiz060@gmail.com

Baskı
Bizim Büro Matbaacılık
Büyük Sanayi 1. Caddesi.
Sedef Sokak. No:7/1
İskitler/ANKARA
Telefon: 0321 341 51 56

Para ile Satılmaz
“Dört Mevsim Edebiyat” adı
anılarak alını yapılabılır
“Dört Mevsim Edebiyat” Dergisi
Tokat/Turhal İlçe Milli Eğitim
Müdürlüğü Yayınıdır

İÇİNDEKİLER

- 3 SUNU • Mehmet YILDIZ
- 4 BAĞ BOZUMU • Zübeyde ANDIÇ
- 8 SUSMUŞ KADIN AĞITLARI • Abdurrahman ALKAN
- 11 KIYMETİN OLSUN • Mehmet YILDIZ
- 12 ANLAM • Mustafa KAYA
- 14 BALIKLI GÖLÜN SULARINDAN YANSIYAN • Ahmet
Selim GÜL
- 15 SEMBOLİK KÜLTÜR • Güven ZORLU
- 16 KOAH • Ayşegül SEZEK
- 18 BIÇAK • Abdullah ÇÖMEZ
- 21 KERAHET • Eylül Zülâl KASIM
- 22 KORKU • Yunus VARLIK
- 23 EDEP YA HU • Hayati YOLCU
- 26 ALİ RIZA AKALIN İLE SÖYLEŞİ • Filiz YAVUZ
- 32 SEVGİLİ OKUL • Mehmet Mustafa ERDAL
- 34 MAZİDE KALMIŞ KÖY HAYATINDAN YANSIMALAR •
Serkan ÇELİK
- 36 DÖRT MEVSİM KÖYÜMÜZ • Betül TEKİN
- 37 BİR DELİNİN HATIRA DEFTERİ • Veysel KILIÇGİL
- 41 ÇİZGİ • Ayşe KILIÇGİL
- 42 SU GİBİ • Gülizar KILINÇ
- 43 GAZELLER YETİM KALDI • Duran TARHAN
- 46 ZITLIK VE FARKLILIK • A. Serdar AYDIN
- 48 HAYATIN ŞİFRELERİ • Ekin Umut ŞENER

SUNU

Merhaba değerli dostlar,

Elhan-ı şita günlerindeyiz. Sıcak evlerin buğulu camlarından dışarıda lapa lapa yağan karı seyredenler için bu bir elhan-ı şitadır. Şöyle tabandan tavana ve duvardan duvara ısı camın önüne oturup kar tanelerinin gökyüzünden toprağa inerken, o nazenin salınışlarına bakıp, onda ilahi bir nefes görmek ve sıcak kahvemizi yudumlamak ne güzel! Mahalle parkında zengin fakir tüm çocukların neşeli kartopu oyunlarını, o sımsıcak kardan adamlarının komik halini seyrederken kimimizin derin hülyalara, kimimizin derin tefekkürlere dalması ne güzel! Çünkü bunların hepsi muhteşem birer insani eylemlerdir.

Ancak burada kalırsak insani tarafımız kaybolur. Kar – kışın, eksilerde seyreden sıcaklığın kimilerine neşe değil dert olduğunu; her ne kadar kartopu oynarken her şeyi unutsa da çocuklar, donmak üzere olan ellerini, ayaklarını evlere taşıdıklarında sobasız ve duvarsız, dışarıdan farkı olmayan evlerinde tüm sevinçleri kursaklarında kalır. Eğer bir müşfik el o haneye dokunmazsa o çocuk tüm çocukluğuna rağmen bir daha kar topu oynamaz, kardan adam yapmak istemez. Empati yapmak, diğergam olmak hem bir Müslüman hem bir insan olarak olmaz görevimizdir. Aksi takdirde insanlığımızdan ve Müslümanlığımızdan söz etmek mümkün değildir. Neydi o Roma'nın elçisi Medine sokaklarında kral ararken bir hurma ağacının dibinde yorgunluktan uyuya kalmış o adalet timsali insanın sözü: “Dağlara buğdaylar serpin. Müslüman ülkede kuşlar aç demesinler”

Bu sayımızda şiirleriyle Mehmet YILDIZ, Mustafa KAYA, Ahmet Selim GÜL, Eylül Zülal KASIM ve Yunus VARLIK var.

İlgiyle okunan hikayeleri ile Zübeyde ANDIÇ, Abdurrahman ALKAN ve Ayşegül SEZEK, Abdullah ÇÖMEZ bu sayıdaki hikayecilerimiz.

Filiz YAVUZ ressam Ali Rıza AKALIN ile çok keyifli ve samimi bir söyleşi gerçekleştirdi.

Yine dergimizin devamlı isimlerinden Güven ZORLU ile M.Mustafa ERDAL, Hayati YOLCU, Serkan ÇELİK, Betül TEKİN, Veysel KILIÇGİL ve Duran TURHAN'ın denemelerini sizinle paylaşıyoruz.

Ve Ayşe KILIÇGİL'in o güzel çizgilerinden biri...

Dört Mevsim Edebiyat'ın çıkış hedeflerinden biri olan genç yeteneklerin önünü açma, onlara bir okul olma işlevi her sayıda biraz daha artarak kendini göstermektedir. İşte o genç kalemlerimiz Gülizar KILINÇ, A. Serdar AYDIN ve Ekin Umut ŞENER sizlerle.

Hayatı okumak için ...

Kendimizi Okumak için ...

Yeni bir “Mevsim”in güzelliğinde buluşmak üzere...

Mehmet YILDIZ

BAĞ BOZUMU

Zübeyde ANDIÇ

Eski bir fotoğraf karesinde, oğlunu kucağına almış post bıyıklarıyla gülümseyen adamının yanında, toprak ve süt kokan ellerini pazen elbisesinin üstüne nasıl koyacağını bilemeyen kadının yeşil gözlerinin içindeki zamanın içinde durdu zaman. Bu susuşta uçtu tüm kuşlar. Eşsiz ressamın tablosundan dökülen yaprakların çaresizliğine değen kanatları, rüzgârın ıslığından geçti. Dilinin ucunda önce sararan sonra kahverengiye çalıp düşen sözcükler, demirin ağırlığında kaldı; söylenemedi. Türkülerin yarasına merhem diye sürdüğü sözlerinin arasında yitip gitti. Hareket etmenin, bir adım öte gitmenin mümkün olmadığı vakitlerde bir kuş olup havalansın istiyordu bedeni. Sokak köpeklerinin açgözlü bakışlarını arkasına alıp tavsamış adımlarla önüne serilmiş yılların üstünde durdu.

Evin yakınında toplanan kalabalığa anlam veremedi birden. Tanıdıktan çok tanımadıklarından oluşan bu kalabalık mahşeri bir toplanmanın habercisi miydi? Sabah mahmurluğunu üzerinden atamayıp uyuyakalmış da zamansız bir rüyanın pençesine düşmüş gibi nefessiz kaldı bir an. Divandaki yastıkları düzeltirken bir uğultu olup pencerenin boşluklarından eve dolmaya çalışan sesleri nedense anlamak istemedi. Bahçe duvarına bitişik evdeki Fadime teyzenin ağırlaştığını düşündü.

Önceki geceden kalan rüyaya takıldı aklı; hatırlamak istemedi, korktu. Fadime teyzeye bir şey olduysa dışarıdan gelecek çocuklarını beklerler diye düşünüp evden çıkmak için bir bahane buldu kendine. Bağda yarım bıraktığı işine gitmek için aceleyle hazırlanıp arka kapıdan çıktı. Zaten bu bağ da olmasa köyle bir bağı kalmayacaktı.

Kalbi hiç olmadığı kadar hızlı çarpıyor, ayakları yere değmeden yol alıyordu. Karşı tepeden yükselen güneş yüzüne vurdukça gözlerini kısıyor, ufukta kendisine el sallayan görüntülerden gözlerini kaçırıyordu. Sağına soluna bakmadan yüzü toprağa dönük gidiyordu. Deveklerin uzayan dallarını budayacak, sürgünler boy verince onları demir tellere dolayacak ve eylülün sonunda kaynatacağı pekmezi oğlunun gelişine yetiştirecekti. Şehre giden tüm yakınlarından çok uzaktaki bu evde doğan her gün, dilinden düşürmediği dualarla başlıyor; hayra yorulmasını istediği dualarla bitiyordu.

Yol boyu gözüne görünüp kaybolan gölgelerden kurtulamadığını sandı bir an. Kafasını kaldırdığında karşısında duran muhtarın yanındaki adamı tanımadı.

“Ahmet”

“????!!!!????!!!”

Kadının çığılığında yer gök inledi birden. Karıncalar durdu, yılanlar kıvrıldı, kuşlar tünedi, güneş karardı. Tüm fırtınaların acı çığılığı sesinde toplandı, tüm nehirlerin suyu kadının gözlerinden taşıtı ve bir hançer gelip göğsünün üstüne saplandı. Tutan elleri tutmaz, söyleyen dilleri söylemez oldu.

Kadın elindeki fotoğrafı çekmecedeki yazmaların altına koydu.

Kadının içinde son on yıldır hiç susmayan bir orkestra hep aynı türküyü çalıyordu. O sesi duyduğunda sıkış tıkış yürünen bir kaldırımda hep kendine çarpıyordu. İçine açılan volkanik çukurdan dört elle çıkmaya çalışırken yakalıyordu kendini hep. Tırnak diplerine dolan topraklara, canını acıtan kayalara, eline batan dikenlere aldırmandan nefes nefese kurtulmaya çalışıyor; çukurun kıyısında tortop kalmış oğlunun gözlerindeki sönen ışığa aydınlık olmaya çalışıyordu. Her gece karanlığı yara yara dağların tepelerini adımlıyor, insan yüzü görmemiş tenhalardan geçiyor, bülbüllerin ötmediği viran bağında soluklanıyordu. Harabeye dönmüş evinin sıvası dökülmüş odalarında konaklıyor; yeri göğü inleyen sessiz çığıklıklarla, yüreğine oturmuş acılarla gürültünün ortasında kendini bekleyen oğluna dönüyordu. Doğup büyüdüğü, âşık olduğu toprakları geride bırakarak türküsünü hiç bilmediği, bilmek istemediği şehre yerleşmek zorunda kalmak, kadının yarasını sürekli kanatıyordu. En çok da yeri değiştirilen bir eşya gibi uzun süre kollarında taşıdığı oğlunun zaman zaman isyana varan susuşu tüketiyordu onu.

Ardı arkası kesilmeyen sorularla sancılı uykulara yatıyor, ıssız rüyalarından uyanıyor ve kaçarcasına kendini sokaklara atıyordu. Kafasının içindeki o hiç dinmeyen sesi, sokakların gürültüsüne katıyor, tanımadık insanlar arasında sokaklar boyu kaybolup gidiyordu. Metro istasyonlarında dinleniyor, sokak başlarını mesken tutmuş avuçlara dokunuyor, okul bahçelerinden sevinç çalıyor, el ele giden sevgililerin ıslak avuçlarından umut devşiriyordu. Gecenin ışıkları sönmeden çıktığı yolculuklar; işe gidenlerin yollardan çekildiği, okul bahçelerindeki sesin sınıflara bölüştürüldüğü, günün ilk turundan sonra simitçilerin sesinin kısıldığı, dükkân önlerinin süpürülüp sabah çayının içildiği, evlerde annelerin kahvaltı sofrasını henüz toplamadığı, köşedeki marketin alışveriş arabalarını kapı önüne ip gibi dizdiği, Matmazel

Noraliya'nın henüz uyanmadığı, Berber Nuri'nin havluları havalanmaya çıkardığı, sokak köpeklerinin apartman boşluklarında günün ilk uykusuna yattığı ana kadar hatta Sait Faik'in kuşlarının caddelerden kapıldığı kırıntılarla kanatlarını daha cesur çırpıp gökyüzünden yeryüzünün fotoğrafını çektikleri ana kadar devam ediyordu.

Elindeki fileyi yere bırakıp kapıyı açtı. Otuz yaşındaki bebeğini koklayarak uyandırdı. Aydınlığı hapsetmiş göz kapaklarının kaybolduğu çukurdaki dikiş izlerini ovuşturarak bir tutam aydınlık sürdürdü gözlerine.

Acıkmadın mı oğlum, kalksana?"

Oğlunun gözündeki renkler, yirmi yaşındayken dağların geçit vermediği bir şehrin şafağında göğe uçmuş, toprağa karışmış, tek bir renk olup kaşlarının altındaki çukurda kaybolmuştu.

"Acıktım."

Dirseğinden aşağıya doğru uzanan boşlukla yatağa yaslanıp kalkmak istedi. Olmadı. Doğrulma isteğini anlayan annesine doğru çevirdi yüzünü. Yüzündeki yanığın acısı kan oldu, dondu annesinin gözünde.

Ahmet'in son on yıldır kolları, dirseklerine kadardı. Geri kalanını geceyi yırtan aydınlık, bir anda almış; geri vermemişti. Zihninde kalan tek aydınlık o gecedeki, şehri yutan dumanların içinden kalmaydı. İhtiyacına karşılık gelen şeyi annesi olmadan yapamıyor olması son on yıldır olduğu gibi bugün de içten içe yaraladı Ahmet'i. Yemesem, içmesem, gitmek zorunda kalmamam... Hatta ölsüm, kurtulsam... Onlarca umutsuz söz, zehir oldu; birikti dilinde. Annesinin diz kapaklarından tutturduğu emanet bacaklarla banyoya yöneldi.

Ahmet, yüzündeki derin yara izlerini yara yara çıkan sakallarını kaşıyacak olsa içinden kaşıyor, ara sıra penceresine konan kuşları kanat çırpışından tanıyor, yok olmasını istediği duygularını zihninde öldürüyordu. Enli, dikdörtgen bir yastık gibi kalmış bedenini gezdiren ayakları betonun soğukluğunu hissetmiyor, alev topuna bassa yanmıyor; adım attıkça çıkardığı mekanik bir sesle onu odasından diğer odalara, arada sırada da olsa insanı yutan kalabalıklara taşıyordu. Üzüm karası gözlerinin çok uzaklarda kalan derinliğinden uzun kirpiklerine asılıp çıkmak istese de olmuyor, gözyaşları artık hiç gün ışığı görmüyordu. Öyle zamanlar oluyordu ki çisil çisil yağın yağmurlar yüreğinde bir sele dönüşüp kendi içinde Ahmet'i boğuyor, sonra öfke olup ağzından taşıyordu. Tütün sarısı hüznler çoğaltıp bir türküye hapsolmüş alın yazısını sorguluyordu sürekli. Annesinin gölgesi de olmasa güneşe küfrecek, yağmura kızacak kadar çaresiz hissediyordu kendini ve genelde susuyordu.

Ocaktaki çaydanlığın kaynarken çıkardığı sese, evin her tarafına yayılan taze çay kokusuna, en önemlisi de gülerken bile sesine çaresizlik karışmış annesinin varlığına tutunup yürüdü. Mutfaktaki masanın bir köşesine zor da olsa oturdu.

Kadın, oğlunun ağzına bir parça ekmekle peynir verdikten sonra şekerli çayın sıcaklığına değdirdi dudaklarını. Ahmet çiğnedikçe lokmalar ağzında büyüdü, hamur oldu, çürüdü.

Hiç kapanmayan radyonun sesiyle birden mevsim yaz oldu. Ağustos böceklerinin eşlik ettiği türküler doldu içeriye. Ahmet, bedelini ödeyemediği bu yılın ömrünün geri kalanına bedel olduğunu o zaman bilmiyordu. Gecenin şavkı vurdukça yüzüne, dağlar bu türkülerle yeniden yeşerdi; yazı yaban çiçeğe durdu. Duvara sırtını yaslayıp tutam tutam dumanlarla kalan günlerinin hesabını tuttu yeniden. Göğe doğru yükselen ateş topunun içindeki şahbazdı son gördüğü. Azrail, duvar dibinde tutam tutam dumanlar eşliğinde kalan günlerinin hesabını yapanları atına bindirmiş götürüyordu. Ahmet sadece ıslığını duymuştu Azrail'in. Diğerlerini alıp götürmüş; Ahmet'i ateş topunun içinden geçirip kolsuz, bacaksız ve ışısız bir halde atından indirmişti.

Yeniden kanamaya başlayan yaralarıyla radyonun sesini kapatmak için hareketlendi. Annesi ondan önce davrandı. Radyoyu kapatana kadar sesleri alınmış kelimeler saçıldı her yere.

“ Zngnmz bdl vrr skrmz fkrndnr, skrmz fkrndnr... “

Kadın, mevsimi değiştirdi; takvim bağ bozumunu gösteriyordu. Ama kadının beklediği bağ bozumu bu değildi.

SUSMUŞ KADIN AĞITLARI

Abdurrahman ALKAN

İlk minik tekmelerini karnında yeni hissetmeye başlamıştı kadın. Kimi zaman küçük bir gıdıklama kimi zaman da bir kalp çarpıntısı gibi. Küçük ayacıkların ilk vuruşları... Böyle zamanlarda kız mı erkek mi olacak diye düşüncelere dalardı. Sarı lepiska saçlarıyla kendi gibi mavi gözlü bir kız ya da bücürük, afacan bir erkek çocuk... Bunları düşünürken yüzüne bir gülümseme yayılırdı farkında olmadan.

Doğuma yakın, kız olacağını öğrendi kadın. Çok sevindi. “Aşrı memlekette” canına bir yoldaş, bir arkadaş...

Nasıl bir yüzü olacaktı acaba? Kime benzeyecekti? Bunları merak eder ve hayaller kurardı yalnız kaldığı zamanlarda.

Ona isimler düşündü kadın. Kendi köyünde yaşayan annesinin ismini düşündü ilkin. Çok bencillik olur, dedi sonra. Köylerinde okula giden çok az kişiden biri olan küçük kız kardeşinin ismini düşündü. Rüyalarda hep bebeklik halleriyle gördüğü kardeşi... Cemile olsun, dedi. Adı gibi kendisi de güzel olsun. Geçmiş güzel günlerden bir hatıra...

Kadın, bu düşüncelerini erkeğe anlatamadı. İçinden geçenleri, rüyalarını süsleyen hayalleri söyleyemedi erkeğe. Erkek, yeni doğacak çocuklarına dair hiç konuşmadı. Kadına bir gün sormadı mesela, çocuğa ne isim verelim diye.

Elleri, ağzı, merhametten uzak gözleri ile yabancı biriydi erkek. Medeniyetten irak memleketlerde yaşayanlara özgü bir vahşiliği vardı. Varlığıyla kadınına huzur veren, kadını evinde huzurlu hissettiren biri olmaktan çok uzaktı.

Evliliklerinin daha ilk zamanlarında erkeği tanımıştı. Dört duvarı bir yuva yapacak muhabbetten ne kadar uzakta olduklarını çok erken sezmişti kadın.

Bastığı yerleri soldurarak yürüyordu erkek. Canlılık adına ne varsa öldürüyordu. Sabahın acı ayazında yakan, kavuran, donduran bir kırağı gibi.

Erkek eve girdiği zaman, genç kızlığında tatlı hayallerle ördüğü kanaviçelerdeki çiçeklerin yaprakları soluyordu. Dere kenarında uçuşan serçeler susuyordu.

Çocuk doğdu. Açık yeşil gözlerinde ışıklar parıldaayan bir kız çocuğu. Kadının gözlerine bir aydınlık geldi. Bir can getirmişti dünyaya kadın. Kendinden bir parça... Anneliğin her kadına verdiği onur ve yüceliği yüreğinde duyumsadı. Hayatının çok güzel olduğuna inandıracak kadar güzeldi küçük kızın gözlerinde ışıltı.

Bir akşam, eşyanın bütün munisliğini, sıcaklığını dondurarak eve geldi erkek. Kadın suskun, gözleri önünde terlik koydu erkeğin ayaklarına. “Kızı nüfusa kaydettirdim.” dedi erkek, gözlerinin içindeki karanlığı yumuşatmadan. Adı...

O an kadının yüreğinde bir deprem oldu. Sarsıldı her yer.

İçinden bir “ah” geçti kadının. Bunu herkes duydu: Kanaviçeler, yapraklar, cıvıldaayan serçeler, mini mini kız...

Ama erkek duymadı.

Kadın sustu.

**

“O kadınla konuşmayacaksın.” dedi erkek. “O kadın”... Komşusu yaşlı Semahat Teyze... Bu köye gelin geldiğinden beri kendisine yoldaşlık eden tek kişi...

Kadın dediğin başkalarıyla çok görüşmemeliymiş. Evine, işine bakmalıymış.

Erkek, kadını zayıf görmek istiyordu. Bir başına, kimseye dayanmayan... Yıkılmaya yüz tuttuğunda yaslanaacağı kimsesi olmayan zayıf bir ağaç gibi. Kimseden güç alsın istemiyordu. Hep erkeğine muhtaç olsun kadın. Böyle istiyordu. Üzdüğünde, kırdığında bile sadece kendisine dönsün. Ondan ona şikâyet etsin.

Güngörmüş kadını Semahat Teyze... Mahzunlaştığı, hayatın kalbine bir yük olmaya başladığı nice zamanlarda kendisini teselli etmişti. “Ev halidir, sabretmek lazım kızım.” demişti. Baharın ilk yağmurlarıyla bir çıkan madımları toplarken, birlikte mahallenin fırınında ekmek pişirirken bunları fısıldardı kulağına. “Yuvan yıkılmasın kızım...”

Ilık ilkbahar yağmurları gibi yavaş yavaş düşüyordu sözleri ağzından. Dokunduğu yerleri bereketlendiriyordu. Kalbi yumuşatıyordu. Yeni yeşermiş çimenleri incitmeyen bir suhuletle yayılıyordu sözleri.

Köyün binbir türlü işine yetişmeye çalışırken çocuğunu teslim ettiği, yanında uyutup gittiği tek kişiydi o. Küçük kız için, uzaklarda kalan göremediği bir anneanne gibi... Ninnilerle tanıştıran sestti. Yüzyılların ötesinden gelen bir ses...

“Konuşmayacaksın o kadınla.” diyordu şimdi erkek.

Kadın sustu. Kalbi yumuşatan sözler sustu. Onunla birlikte yağmurlar sustu. Kadının içinde yemyeşil bir bahar söndü. Madımaklar, gelincikler ve sarı papatyalarıyla...

Uğursuz bir ses dolaştı hamurlu eller arasından. Ekmekleri kızartan fırının ateşi söndü.

Kadın sustu.

**

İkinci güneşinin uzayıp giden ışıklarının söndüğü bir eylül akşamı bütün karanlıklarıyla eve geldi erkek. “Kız, artık okula gitmeyecek.” dedi. “Kız kısmı evde olmalı ilk mektep bitince.”

Kadın, küçük yavrusunun kaderinin şu an biçilmekte olduğunu görüp azap duydu ruhunda. Böyle mi olmalıydı? Oturup beklemeli miydi gencecik yaşlarında? Çocuktan eve kapanıp kalması için. Oysa dışarıda bir hayat vardı onu çağıran. Mavi gökyüzü, ıtır kokulu rüzgâr, adını bilmediği şehirler, hayatlar...

Kendisi “cahil” kalmıştı hayatta. Her sabah saçlarını iki belik öreerek gönderdiği kızının kendisi gibi olmasını istemiyordu.

Bir hayat kurmalı değil miydi özgürce? Başka hayatların figüranı olamazdı. Öznesi olmalı değil miydi kendi hayatının?

Kadın, parlayan iki küçük çakır gözde başka şehirler, kokular, memleketler, yeni hayatlar görüyordu. Kendisi gibi olmamalıydı. Uzayıp giden bir kahr gibi geçmesindi onun hayatı. Sıkışıp kalmasındı şu geniş dünyada. Kimseye muhtaç olmasın.

Yakıp kavuran bir ses dolaştı eşyalar, hayatlar ve hayaller arasında:

“Kız, artık okula gitmeyecek.”

Küçük kızın sarı saçlarını toplayan pembe kurdele dağıldı. Mavi önlüğün beyaz yakalığındaki iki papatya boynunu büktü. Kırmızı pabuçların rengi soldu. Yeni hayatların ilk adımlarına yürüyen pabuçlar...

Pencereleri 23 Nisan şeritleriyle süslenmiş sınıflarda söyledikleri şarkılar sustu.

Kadın sustu.

KIYMETİN OLSUN

Mehmet YILDIZ

Su yansın ateş donsun

Şeytan mümin ise

Adem toprak olsun

Güneş sönsün dünya dursun

İşten atılsın karıncalar

Ağustos böcekleri memur olsun

Gök çöksün toprak yansın

Yağmursuz baharların

Karsız kışların olsun

Hava donsun nefes kesilsin

Solsun eline yaktığın kına

Kar yiyen kuşlar başına konsun

Kalem kırılsın ilmek kopsun

Dökülsün tavus kuşunun saçları

Bir kıyametin varsa

Bin kıyametin olsun

ANLAM

Mustafa KAYA

ahşap gök kubbe altında sıkışmış
bakınır köşesinde süz / geç
kendinden çatallanmış dar sokaklarda
zamanın yükünü paylaşır onlar adına

hesabını hesap gibi yapmış
acıların çeşnisinden kırmızıdır dudakları

taştan ibadethanelerin gölgesinde
sığnmış iki ruh kadar şimdi anlam
teferruatın tedirgin kısmetini doldurmuş kefesine
düşlerin hanesi boş uçuşuyor vernikli gökte

taşa tutmaktan kırıktır boyasız düşler
ince sancıdır bildiği ıssız literatürde

alacak hesabı açmamış daha hayattan
gider defteri taşmış bilmem kaç kere
kaç dereden su getirmiş bir damla mutluluk için
gözlerine sunulacak adağı beklemekte

cariye sığıntısı gibi neşesi dilinde
eskiyen derisidir sıyrıldığı umutlar

arafın doruğunda taht kurmuş
diken köklerine aşılınmış ince duyguları
ya yalnız bir ölüm ya kalabalık yaşam diler
zamanın sarrafı ellerini tutarken

kavzuna dokunsan uç verir kelebek tozlarıyla
örselenir yüreği kaşın var desen gözünde

derinlik kayrasından dosta bakışı ebediyen
güven pamuk ipliğinde korkulu göz
sevda yüreği dağlayan kor
zaman durmak bilmiyor

senet vermek ıskalamaktır onsuz hayatı
etiketini yenilersin bugünün yalnızca

ne kadar var olmak istersen
o kadar yanında olacaksın işte hepsi bu
kekelersen düşersin yaşamın kıyısından
tereddüt içini kemiren kurttur

heyamola çek yüreğinin küreklerini
ananın ak sütü gibi helaldir sana aşk

BALIKLI GÖL'ÜN SULARINDAN YANSIYAN*

Ahmet Selim GÜL

Bir gezginin yol düşleri varken avuçlarımda,
nal sesleri ve köpek ulumalarından hemen sonra
hayal gibi
sayısız dehlizden geçip
bu sabah da yeniden düştüm dünyaya
bakışlarım dokunup geçerken kentlerin kıyısından
işaret taşlarını ararken tarihi yapıların ortasında
bir iz,
zamanın kalp atışlarının ortasında
bir deniz,
tabirini aradığım o rüyada da gördüğüm
bağdaş kurmuş bir derviş,
tekrar tekrar dilimden yankısı kanatlanan
hattatlar ve minyatür ustaları
ve III. Murat Han'ın sözleri dolaşırken damarlarımda.

Çiçek açan fıstık ağaçlarının arasından gördüğüm
güneşin ilk ışıkları
hayat gibi akıp
Balıklıgöl'ün sularından yansayan.

SEMBOİLİK KÜLTÜR

Güven ZORLU

Dokuzuncu sınıf Türk dili ve edebiyatı derslerinin başlangıç konularından biri “dil - kültür ilişkisi”. Konuyu kavratmak için başvurduğumuz temel örnekler genellikle dilimizdeki yabancı kelimelerle iş yeri adları ve mecazlı ifadelerimiz (deyimler, atasözleri) oluyor. Çünkü bir kültürün özü mecazındadır. Mecazı da ancak ana dille ifade edebilirsiniz, başka bir dile aktarmaya kalktığınızda bambaşka ve güdük bir hale gelir. Zira başka bir dil başka bir kültür demek.

Dil ve kültürümüzdeki yozlaşma biraz da bilinçli bir çalışmanın ürünü. Zira örnekleri taşradan ziyade kentlerden ve medyadan çıkıp yayılıyor genellikle. Doğayla, toprakla iç içe olan insanlardan kimseye pek zarar gelmeyeceği gibi dilimize de gelmez. Belki söyleyişe özenmezler (doğallıklarından dolayı) ama ifadeleri sade ve özlüdür. Öte yandan üst düzey değilse bile ön planda (göz önünde) olan bazı insanlar, farklı görünmek, dikkat çekmek gibi kendilerince haklı ve masum(!) sebeplerle nasıl bir tehlikeye öncülük ettiklerini bilmiyorlar veya bunu önemsemiyorlar.

Daha birçok örnek verebiliriz konuyla ilgili, ama hepsini içine alacak olan ana sebep zihniyetimiz. Onun bozulmasıyla birçok değer zayıflıyor, yok oluyor veya olumsuz bir kimlik kazanıyor. Mesela son zamanlarda saygı yalakalığı, samimiyet laubaliliğe dönüştü. Ya faili (iş yapan kişi) o amaçla yapıyor ya mefulü (yapılan işin yöneldiği kişi) öyle anlıyor ya da ikisi birden.

Yeni nesil, özgürlüğü sorumsuzluk ve tembellik yapma hakkı olarak yorumluyor. Hoşgörü, tepeden bakmak veya kâle almamak aymazlığına; rahatlık, saygısızlık veya küstahlığın kılıfına dönüştü.

Bütün bunlar belki birçok sebebin ortak sonucu ama bence Konfüçyüs’ün dediği gibi anahtarı dil. Dildeki bozulma, aşama aşama toplumun genlerine kadar işliyor ve tamiri imkansız neticeler doğurabiliyor. O zaman aynı anahtarı yozlaşma kapısını kilitlemek, sonra da anahtarın kendisine dair bilincimizi yükseltmek için de kullanabiliriz.

Niyetiniz sahihse bu yolda ilk adımı atmış bulunuyorsunuz. Sırada kitaplar ve onları yazmak için kullanılan araçlar var.

KOAH

Ayşegül SEZEK

“Bir şarkı var dilimin ucunda, bana bugün seni hatırlattı biliyor musun?”

Neden bilmem öyle uzun uzun daldım mutfak penceresinden dışarıya bakarken. Kavak yellerinin başımdan hiç eksik olmadığı, sana sevdalandığım yıllara daldım gittim herhalde. Otuz yıl öncesine gittim... Derken; gözlerimi kapattığımda; ilk buluşmamızdaki sigara yakışını hatırladım yine. Dudaklarının arasına aldığı sigaraya elini siper edip, çakmağı ateşleyişin; boynunu hafiften büküşün, gözlerinle sigarının ucunu takip edişin, kıvrık kirpiklerinin yeşil gözlerine perde oluşu ve ciğerinin ta en derinine doldurduğun dumanı içine çekip, derdini dünyaya bırakıyormuşçasına kuvvetle üfleşişin; yüzündeki o dinlenmiş ifade, uzaklara bakışın; sonra o sevdalandığım yandan gülümsemele bana bakışın. Şarkı gibiydik biz adam, şarkı gibi!

‘Sigaramın dumanına sarsam saklasam seni...’

Bu şarkı bana bugün seni hatırlattı cancağızım. Bugün, bu şarkı, iyiden iyiye ‘yaşlandın’ diye bağırdı kulağıma.

Hatırlar mısın? ‘Evlence bari bırak şu mereti’ derdim sana. Gülerdin, ‘içimin acısını hafifletmese içer miyim?’ derdin. Yahu acıya başka çare mi yoktu? Keşke içmeseydin şu mereti, keşke biz evlence bırakabilseydin. O zaman, bana seni hatırlatan bu şarkıyı, ellili yaşlarımızdayken biz, mutfak penceresinin yanına kurduğumuz kahvaltı masasında dinlerdik beraber. Yani sen gitmemiş olurdun yanımdan. Hatırlar mısın, mutfak masasının köşesine nihaleyi koyar, çaydanlığı da onun üstüne koyup yanıma alırdım ya, yine öyle yanıma alırdım belki çaydanlığı. Mutfak masamızı bir çaydanlık dumanı alırdı, mutfağımızı da enfes bir çay kokusu. Sigaranın dumanına sarıp saklamasaydın da beni, ben seni bir fincan çay dumanının ardında, karşımda otururken bulsaydım adam.

O zaman mutfak penceresinden dışarıya böyle düşünceli bakmazdım, baksam bile omzuma dokunup yavaştan sen, ‘Hayırdır hanım, ne gamlı baykuş gibi dalıyorsun uzaklara?’ deyip güldürürdün beni.

Belki omzuma ince bir hırka alırdım da balkona çıkardık, balkondaki iskemlelerimize otururduk beraber. Senin elinde bir gazete olurdu. Bacak bacak üstüne atıp da sen, açınca gazetenin ilk sayfasını; birer fincan kahve getirirdim de şöyle hüpürdete hüpürdete içerdik karşılıklı.

Bu sefer görürsem o meretin paketini fincanın yanında, kaldırıp balkondan aşağıya atardım.

Ah adam ah!.. Ne olursa olsun, haklı çıktığımda ‘Ben sana demedim mi?’ deyince ben; kızardın bana; ‘Müneccim kesildin benim başıma’ diye. Keşke bu sefer haklı olmasaydım adam, olmaz olsaydım. Olmasaydım da görmeseydim ciğerlerin sökülürcesine öksürüşünü. Her öksürüğün biraz daha uzaklaştırdığını seni bizden, bilmeseydim. Sigara dedikleri illetin seni koah hastalığına sürüklediğini, seni bizden koparacağını bilmiş olsaydım, içirir miydim hiç sana şu zıkkımı? Hasta olacaksın demekle kalmaz, önüne dağ gibi dururdum da, aldırmazdım o mereti sana. İnatçıydın adam inatçı... Değdi mi inadın benden ayrılmaya ? r şarkı var dilimin ucunda, bana bugün seni hatırlattı biliyor musun?

Bir şarkı var dilimin ucunda, bana bugün seni hatırlattı biliyor musun? Ağladım, çok ağladım cancağızım, çayı ocakta unuttum. Kaynamış kaynamış da suyu bitmiş. Başımı, yasladığım camda unuttum, alnım iyice üşümüş. Ama senin gidişini, acını unutamadım cancağızım.

‘Yokluğun ah yol yol olsa uzasa unutmam seni’ diyor ya şarkıda, unutmadım adam unutamadım. Keşke gitmeseydin bak, diyor ya şarkıda ‘gittiğin yollardan gelmez geri’ diye. Öğüt de dinlemezdin sen, sigaranın dumanına tutundun gittin işte.

Yarın bizim kızı istemeye geliyorlar. Efkârlıyım bugün. Elim ayağım kalkmıyor ki ev işi göreyim. Sen olsaydın yanımda şimdi, yarın için mutlu mutlu hazırlanırdık. Evde bir telaş, mutfakta bir telaş olurdu... Kendi derdimi unutturdum da ben: ‘Aman bey, şöyle yapalım, böyle yapalım, el içine karışıyoruz: diye evin içinde dört dönüp dururdum peşinden.

Kıza söyledim. Damat bey sigara içiyorsa olmaz bu iş, dedim. Söyle damat beye şefkatle, merhametle sarıp sarmalayacaksa alsın seni, dedim. Öyle seni, sigaranın dumanı sarıp sarmalayacak damat istemem, dedim. Güldü, bir makas aldı yanağımdan: ‘Yok anne yaa; dedi. Deli kız, uça uça gitti yanımdan odasına.

Öyle işte bey, uça uça gidiyorsunuz, yalnız bırakıyorsunuz beni el birliği ile. Kız da uçuyor yuvadan.

Ah cancağızım, bugün dilimin ucundaki şarkı bana hepten seni hatırlattı biliyor musun? Bugün bu şarkı, iyiden iyiye ‘yaşlandım’ diye bağırdı kulağıma. Dinle bak cancağızım, şarkının sonu da beni anlatıyor sana.

‘...Akşam vakti sardı yine hüznler, kalbim yangın yeri, gel kurtar beni senden... ‘

BIÇAK

Abdullah ÇÖMEZ

Yollar ve yolculuklar var olduğumuz sürece devam eder. Uzun ince bir hayat yolculuğu bir gün gelir SON, aşılmaz bir duvar gibi çarpar yüzümüze. Toslarız daha emellerimiz bitmemiş ve tam da hızımızı almışken. Ya da takatten düşüp kalanların nazarında bitmişken. Kadere rızamız var lakin yaşarken kederimiz, kaderimiz olur bazen. Olmasın.

Beyaz ince bir örtü altında iken ilk kez tanış oldum. Loş ve küf kokan bir odaya yatırılmış, ucu kibleye gelecek şekilde irice bir bıçak bağrının üzerine konulmuş. İnanışa göre cin tayfasından şeytan, ölmüşün imanını çalması; en önemlisi karnı şişmesin diye bıçak konur(muş). Öğrendim.

Garip duygularla sarmaş dolaş cedelleşirken odadan dışarı çıktığımda sanki ölen biri yokmuş gibi hayat tüm hengâmesiyle devam ediyor. Herkes işinde gücünde. Gidenin ardından ne yanan var, ne de yakılan. Sanki loş odada kendilerinden biri nefessiz yatmıyor. Şaşırdım doğrusu.

Oğullar, can oğullar; kızlar bal kızlar gelmiş gurbetten. Yine uzaktaki yakınlar gelmiş adet yerini bulsun diye. Sanki gelişleri cenazeye değil de, o zamana kadar hasret kaldıkları eski tanışlarına. Hal hatır soranlar, çocuktan gelinden, işten güçten, havadan sudan bahsedenler... Sebebi ziyaretin, maksadı hasıl olmamış-bana göre- hüznü bir veda yaşanıyor, yaşandı gözlerimin önünde.

Ölen, Hasan... Nam ı diğer Çolak Hasan. Köyünün, evinin, işinin, gönlünün yalnız. Yalnız Çolak Hasan ... Geçmişin bohçaları Çolak Hasan öldükten sonra açıldı bana. Açıldıkça yüreğime koca dağlar, taşlar oturdu. Boğazıma kırk düğümlü sessiz ve derinden hıçkırıklar takıldı durdu.

Yıllar yıllar evvel...Hasan çocuktur. Çocuk ama şimdiki bildiğimiz süt kuzularından değil. Anası küçükken ölmüş. Babası yeniden evlenmiş. Kardeşleri olmuş. Lakin Hasan, babasının yanında kardeşlerine ayrı bir yerde durmuş. Babasının yardımcısı, evin ulağı olmuş. Dağı yüklesen omuzlarına, olmaz taşımam, taşıyamam demez. Sırım gibi bir oğlan on üç, on dördünde...Maşallah.

İşte anlatılanlara göre zor bir zaman. İşin gücün cirit attığı, emeğin tere, terin nefese, nefesin toprağa karıştığı günler: Köyde hasat zamanı. Herkes koşarcasına çalışıyor. Çalışmak zorunda ekinler biçilir fakat yağmur yağabilir; harman yapılır yine yağmur yağabilir. Tüm zorlu işlemler tekrar tekrar başa sarabilir. İşte bu sebepten başağı-buğdayı velhasıl tüm mahsulü yağmurdan yaştan kaçırıcasına deliler gibi çalışılır.

Köyde en hareketli, aslında bir o kadar da bereketli zamanlar. Herkes gücünün üstünde bir kuvvetle sarılıyor orağa, tırpana, yabaya.... Eski ve zor usül olan döven yeni kalkmış, yerine traktörün ardına bağlanan patoz denen ve nispeten işleri daha da kolaylaştıran makineler almış. Bu makinelerin köye yeni geldiği yıllar. Ekinler biçilmiş harmanlar kurulmuş; patoz hazır, her şey hazır. Kadın, kız, kızan, herkes son bir gayretin içinde. Hasan da fırtına gibi tozu dumana katıyor. Çünkü hava bozmuş, yağmur ha yağdı, ha yağacak.

Bağrıslar patozun sesinde erirken Hasan, elinde demir çataldan yapılmış dirgenle harmanın eteklerine savrulan ekin yığınlarını savaşırcasına topluyor. Babasının, emmilerinin olduğu yere doğru atıyor. Canhıraş bir gayretle çabalarken bir an dikkati elden bırakıyor ve kader karşısına dikiliyor. En mateminden, en karasından bir yazıyla çizgisini çiziyor: Dirgeni patozun kayışına bilmeden değdirir, sonrasında kolunu patozun kasnağına kaptırır. Bağrısların, çağırısların anlamı ve makamı değişir. Ardından herkes, dağ, taş her şey susar. Harman susar, Hasan susar. Yağmur başlar bir matem havasında, karışır gözyaşına.

Traktörün kasasında ilçeye yetiştirilir. Hastane, doktor bulunur; lakin çare bulunmaz. Hasan'ın kolu dirseğinin üstünden- bismillah- parçalanıp kopmuştur. Hasan, herkesin göz koyduğu, söz koyduğu Yağız Hasan artık Çolak Hasan olmuştur.

Yanan yanmış, küller savrulmuş. Zaman tüm acılara bir merhem olup sünger çekmiş. Babası Ahmet Ağa, Çolak Hasan'ı ayrı sevmiş, ayrı yere koymuş. Kolunun yokluğunu gidersin, işini gücünü kolaylasın diye eşrafın en ünlü demirci ustasına bıçak irisi, bir bıçak yaptırır. Ama ne bıçak; çifte su verilmiş, sapı manda boynuzundan hünerli bir şekilde yapılmış İbrahim bıçağı gibi. Taşa çalsan taş ayırır ortasından, evvelallah.

Çolak Hasan her nereye gitti, ne ettiyse ayırmamış bu baba yadigârı ibrahimi bıçağı. Dağda, bayırda, çayır çemende nerde olsa kullanmış bu yaman bıçağı. Olmayan eli kolu olmuş. Her işe yine koşmuş. Çolak Hasan yiğit, tıpkı adının sahibi dedesi gibi. Dedesi Moskof zulmünden can vatanını terki diyar edenlerden. Önce Erzurum'da çarpışan, ardından Sarıkamış'ta donarak can veren şehitlerden. Anlatılanlara göre insan irisi, dağdeviren, güçlü kuvvetli bir adammış Şehit Hasan.

Çolak Hasan da şehit dedesine çekmiş olacak, yanında baba yadigârı bıçağıyla dağda, yabanda yine tarlada patoz da çalışmış durmuş. Bir başına dağa oduna gider, eşeğin semerine odunları kitap gibi sararmış. Semerin kaşına urganı sarıp sarmalayıp tek koluyla bu işleri Çolak Hasan'ın nasıl yaptığına kimse akıl sır erdiremezmiş.

Günler günleri, yıllar yılları kovalamış. Çolak Hasan on sekizine gelmiş. Babası Ahmet Ağa'nın çektiği zorluklar ve tarifsiz acıların da etkisiyle saç sakalı ağarmış. Ahmet Ağa öteki dünyaya gitmeden evermek ister çolak oğlanı. Everelim ki eşi, bizden sonra el ayak olsun isterler. Bildik tanıdık akrabadan olsun da vefasız olmasın, çolak oğlana derler.

Evlenmiş Çolak Hasan. Kapılar bazen açık bazen kapalı. Yollar kimi zaman iniş ama çoğu kez dik yokuş olmuş. Bu arada çocukları olmuş; iki oğlan, iki kız. Lakin çocuklarının anası gün geçtikçe Çolak Hasan'ı horlamaya, eksikliğini yüzüne vurmaya başlamış. Çocuklar da hayırsız analarının yanında durmuş. Çolak evinin babası değil zavallısı olmuş. Gün gelir sırt döner sırtını verdiği eşi; önce yataklar ayrılır, sonra odalar. Oda da kalmaz Çolak Hasan'a. En sonunda kapı eşliğinde yer bulur kendine.

Yıllar tez geçer. Çocuklar büyür, evlilik çağına gelir. Hiçbiri okumaz, okuyamaz. Büyük oğlanı evlendirir. Şehirde bir apartmana kapıcı olarak yerleştirir. Sonra büyük kız rahat yaşama hayaliyle gittiği büyük şehirde kocaya kaçır. Sonra diğer kızın sonu da ablası gibi olur. Çolak Hasan'ın kolu kanadı kırılır. Küçük oğlanı köyden, akrabalarından bir kızla baş göz eder. Feleğin sillelerinden çok yiyen Çolak Hasan'ın artık hiçbir şey canını yakmaz. Aldırmaz ne eşinin ne de çocuklarının vefasızlığına. Baba ocağım dediği evde bir sığıntı gibi yaşamaya çaresiz devam eder.

Çolak Hasan'ın bundan sonra sözleri de kısadır. Az konuşur, az görünür insanlara; verilirse yer, verilmezse kendini dağlara tepelere vurur. Baba yadigârı bıçağı ile ağaçtan düdükler yapar, yolda okuldan dönen çocuklara verir. Dağ gibi Çolak Hasan içten içe erimeye, gittikçe küçülmeye başlar. Bir gün duyulur Çolak hastalanmış, bir gün duyulur Çolak'a hak vaki olmuş. Kimine göre gün görmedi, kimine göre kurtuldu bu hayattan. Ardından daha neler neler...

Doya doya yatamadığı odaya boylu boyunca yatırılmış. Tüm bedenini örten beyaz bir örtüyle örtülmüş. Haberi duyup vardığımızda yanında kimsecikler yoktu. Ne sırtını ve sırrını veremediği eşi, ne de hiçbir vakit boynu bükük koymadığı hayırsız evlatları... Ama bağrında, kalbine yakın bir yerde, yaşarken yanından hiç ayırmadığı ve artık kendinden bir parça olan baba yadigârı bıçağı vardı. Tüm vefasıyla son görevini yerine getiriyordu, vefasızlara inat.

KERAHAT

Eylül Zülâl KASIM

Kara bir değirmende öğütülen ruh,
Günü gelir kara toprakta can bulur.
Öfkesi dağ deviren zalimler
Bir bebeğin göğsünde kurşun olur, durur.
Kimin türküsünü söylerse rüzgâr
Gider onda el vurur.
Avuçlarda bekleyen merhamet
Doğacak günde herkesi vurur.
Tespihinin ucu yere değende
Çöpten masallar toplayan da
Rezidanslarda güvercin avlayan da
Gözlerine mor sinekler dolanlarla
Aynı toprağa gömülür.
Kimin defteri şimdi daha kabarıktır, dürülür?
Ve hangi yandan verilir, görülür.

KORKU

Yunus VARLIK

korku

öz kardeşidir

zifirden elin

koynundakilerin

bilemez küçük Babiller

onlar ki çıplaktır yılandan

yaman bir çığlık

ufalanır içlerinde

savrulurlar caddelerinde

yaprak yaprak

semtleri ecel suvaran

şehirlerin

EDEP YA HÛ

Hayati YOLCU

Edepsizliğe karşı kalbin hicap duyması ne güzeldir!

Ey kalbim, inancın bir şubesi olan edebe her zaman işin düşer. Bil ki, bu bankaya başvuran her gönle erdemli olmanın dünyaları gösterilir; manada yüceliş, maddede ilerleyiş faturaları kesilir.

İşte, yüzünde utanç perdesi olan bir insanın bu nuranî gizemini iman belirler ve böylece o kişi haya sergiler. Bu kutlu kişinin tüm ruhî yapısının derinliklerine bakıldığında edebın o hasenat bahçesinin yemişleri görülür. Ne hoş bir durumdur ki, edebini hane edinenin bahçelerinde Allah'ın (cc) ihsan meyveleri salkım saçaktır. Bundan mahrum olan kulun toprağı bu bereketten uzak, lütuf ondan kaçaktır. Zira iman ve ibadet üzerine (edepli) bir yaşam süren bir kuldun Allah hoşnut (razı) olur. Bu yolun neticesi öyle görkemli bir köşke çıkar ki, orası cennettir. Onun için imanın sebep olduğu bu mefkureden mahrum olanlara Allah Resûlü (sav) “Utanmadıktan sonra istediğini yap.” buyurmuşlardır.

Sevgili dostlar, mümin bir kimsenin iyi nitelikleri, güzel huyları evvela edep düsturu ile biçimlenmiştir. Bunun yanı sıra edep sahibi olmak; kendi durum ve onuruna yakışacak biçimde davranmak, kendini, haddini bilmektir. Gösterişten, yalandan, lüzumsuz tüm etkenlerden arınmak, durulanmaktır. Bilinir ki, insanın kendi sınırlarını bilmesi çok zordur. Hayati İnanç, “Can Veren Pervaneler” kitabında bu konuya şöyle değinir:

“Merhum dedem İslam harfleri ile de işbu Latin harfleri ile de okuma-yazma bilmezdi. Ancak ilim başka, irfan başka; çok şey bilirdi. Bir gün beni karşısına aldı (ki o zaman 6-7 yaşlarındaydım) ve bana sordu: “İslam'ın şartı kaç?” Sular seller gibi biliyordum tabii ve “beştir” deyip saydım başarıyla. “Aferin benim oğluma!” deyip ekledi: “altıncısı ne?” İyi biliyordum, altıncısı yoktu. Dirayetle cevapladım soruyu, dedim ki: “Altı olan imanın şartı, İslam'ın şartı beş” ve her ikisini de kendimden emin bir edayla saydım. Dedemin şaşırtmacalı soru sorduğunu sanıyordum.

Dedi ki, “ben de biliyorum altıncısı yok, altıncısı ne dedim sana!”

Pabuç pahalıydı. “Bilmiyorum” dedim. Şöyle başladı:

“İslam'ın şartı beştir; altıncısı büyük (büyük) – güccük (küçük) heddini (had) bilmek.”

Anlamıştım. İslam'ın beş şartını yerine getirdikten sonra en mühim mesele “haddini bilmek idi.”

Hikmet vadisinin emsalsiz şairi Nabî ne demiş peki:

“Sezâ-yı tîğ olur haddin tecavüz eyleyen mûlar

Anın'çün tîğdan âzâdedir müjganla ebrûlar”

(Haddini aşan kıllar kılıca layık olurlar, o yüzden kaş ve kirpik kılıçtan kurtulur.)

İşte! İnsanın, edep gereği, kendini bilmesinden daha ne üstün olabilir? Kim ki ken-dini bilir, ulu bir makam kazanır ve güzide kullar arasına girer. İstanbul'un Fatih'inin hocalarından olan Akşemseddin Hazretleri'ni yetiştiren Hacı Bayram-ı Veli (ra) de-memiş mi: “Sen seni bil, sen seni!”

Peki, siz hiç kendini bilen, haya sahibi bir insanın peşinden yürüdünüz mü?

Onlar, etrafa altın saçar gibi edep dağıtırlar ve sen altın bulucusu gibi sevinçlere gark olursun.

Ve sen o insanın yüzündeki âra hiç dikkatle baktın mı?

O iz, o âr damarı, onun ruhuna asılmış en kutsal nişanedir. Onu koruyup muhafaza eden de bu üstün niteliklerdir. O bu vesile ile sultanının (Allah) nuruna olur mazhar, feyz çeşmelerinin serin sularına kanar da kanar.

O insanın davranışındaki inceliği hiç okuyabildin mi?

Onlar kendilerinden daha faik (yüce) olana hep saygılı, nitelikçe geride olanlara daha merhametli olmuşlardır. Onlar bu hasenat sayesinde dünya ve ukba muratlarına ulaşmışlardır. Onların dili, korunaklı, gönüllü kirden arınıktır.

Onların evine hiç konuk oldun mu?

Haneleri, hayırla döşeli, ziyaretçilerin yüzü dört köşelidir.

Peki, onları hiç işittin mi?

Onlar ki, Yunus'un şu mısralarını dillerine pelesenk eder dururlar:

“Edebim el vermez

Edepsizlik edene.

Susmak en güzel cevap,

Edebi elden gidene!”

Edepsizi susturan da İblisi pusturan da işte bu kelimedir, yani edep dolu olmaktır. O hayadır ki;

En kıymetli, bitimsiz bir miras,

Ayıpta haddin alarm sesi,

Güzel ahlakın belirtisi,

Kaza-bela önleyicisi,

Genç kızın güzelliği ve çeyizi

İnsanın hayvanattan farkı,

Zifiri karanlığın şavkı,

Padişahın tacı,

Zenginin varlık ilacı

Aklın fikri ve dilmacı,

O EDEP Kİ,

Dini anlamamıza yarayan en ince hassasiyettir.

Allah'ı bize hatırlatan en kutsi mesuliyettir.

Ali Rıza AKALIN İle Söyleşi...

Konuşan: Filiz YAVUZ

Biyografisinin ardındaki Ali Rıza Akalın kimdir, nasıl bir kişiliktir, kendini nasıl tanımlar?

Önce bir uzun merhabaaaa diyerek başlayalım söyleşimize ki bu bir “giriş” olarak bizi rahatlatırsın. Sonrasında da bu zor soruyu yanıtlamaya çalışayım.

Hiç şüphem yok ki sizler de biliyorsunuz insanın kendisini tanımlaması-anlatmasının ne zor olduğunu ama benim balık burcumun “genel karakterinden” yola çıkarak söyleyebileceğim en temel özelliğim iki ruhlu olduğumdur. Bir yanı ile çalışkan, diğer yanı ile tembel, bir yanı ile iyimser, diğer yanı ile karamsar, bir yanı ile yaratıcı, bir yanı ile klasik. Bazen şeker tadında, bazen isot. Bir gün bir konuda hayal kurup, ertesi gün o konuda duvara çarpan biri. Arttıracağım bu örneklemelerin içinde debelenen bir beden ve ruhun sahibi.

Bu genel üst tanımlamadan sonra farklı olmak konusunda araştırmayı, bilgi ve deneyimlerini paylaşmayı seven, sanat dalında “ayıp” ve “olmaz” ı kabul etmeyen, “teknoloji özürülü adam” tanımının has bir örneği olan. Koca, baba, dede kayınpeder sıfatlarını taşıyan birisi.

Fotoğrafa ne zaman başladınız?

Yıl 1975 idi. Aynı iş yerinde çalışan babamın ani vefatından sonra, orada çalışmaya devam edememem nedeniyle 1 yıl Kütahya’ da bir süre geçirdim.

Dönüşümde; bırakıp gittiğim dünyam değişmiş gibiydi. Evlenen, çalışmaya başlayan, başka kente giden arkadaşlarımın bıraktığı boşlukta yaşamaya çalışır iken uçlara doğru giden bir yıllık sürem oldu.

O bir yılın sonunda, ailemizin eniştesi (omuzu kalabalık) rahmetli Alaettin GÜRTUNA’nın, Belçika’nın Shape kentindeki Nato marketinden!!! Alıp getirdiği, kolumun altına sıkıştırdığı ,”bana.....TL borçlusun” dediği bir fotoğraf makinesi beni yeniden hayatın merkezine çekti.

Tanıımı caiz ise; “fırından yeni çıkmış” Canon AE-1 yeni teknoloji idi ve lunaparkvari ışıklanmaları vardı. Birbirimizi çok sevdik. O kadar ki; 1977’ den 1996’ ya kadar hep beraberdik.

Fotoğrafa başladığınızdan bugüne yol haritanız nasıldı?

1977 ile 1978 arasında, düşe – kalka, yırtı – yapıştırı, çize-sile kendi başıma yüzdürmeye çalıştım fotoğrafçılığımı.

Yıl 1978’in başında ise; AFSAD’ı buldum. Dernek de 1977’ de kurulmuştu. (2014 – 2015 yılları arasındaki 1 yıllık süreyi göz ardı eder isek; bugün 40 yıllık bir kıdemlisiyim AFSAD’ ın veeeeee fotoğraf dünyamızın.

Fotoğrafı; bir belge olarak kabul eden ve toplumun sosyal-kültürel yapısını belgeleyip geleceğe aktarma ideal ve hedefinde olan bir dernekti AFSAD. Bu söylemi-varoluşu ile ilgili önemli-öncü işler de yaptı süreç içinde veeeeeee yapmaya da devam ediyor.

Kısaca tanımlamaya çalıştığım bu yapı; sadece fotoğrafımı değil, kişiliğimi de etkileyip, değiştiren ve geliştiren bir kurum oldu hep.

Bu yapı içinde olan ben 1999 sonuna kadar bir “sosyal-belgeci” sıfatında-tarzında fotoğraflar üretip, karma ve avangart sunumlarla toplumumuza sundum.

Ancak ben giderek daha öznel, bana ait diyebileceğim, estetik dozu daha yüksek fotoğraflar yapmak isteği içinde idi... Ve Resim sanatını biraz daha tanıyıp, örneklerini görüp, çevre edindiğimde ; “çıkış noktamı” da bulmuş oldum: Resim.

Ben, resim tarzlarının-akımlarının örnekleri gibi fotoğraflar yapmak ve fotoğrafın sanatsal değerini yükseltmeye katkıda bulunmak, yeni teknikler oluşturup kullanma doğrultusunda halen çalışıyorum.

Fotoğrafın Ali Rıza AKALIN’ın dünyasındaki anlamı nedir?

Fotoğraf, Ali Rıza AKALIN için sözcüğün gerçek anlamı ile “hayatının izdüşümü” dür. Çok renkliliği, çoğu kere netsizliği-flu hali, özel teknolojisi,

deneyselliği ile kişiliği yansıtan bir sanat ürünüdür.

Değerli hocam sık sık fotoğraf üretmekten bahsediyorsunuz, fotoğraf üretmek nedir? Ne anlama gelir?

Şimdi isterseniz geldiğimiz bu aşamada, "fotoğraf üretmek" değil de, "fotoğraf yapmak" olgusunu irdeleyelim.

Biliyoruz ki fotoğraf, ilk ve naif anlamdaki tanımı ile ; "Işığın görünür kıldığı nesnelerin, optik düzenek aracılığı ile duyarlı yüzey üzerinde saptanması ve giderek bu gizil görüntünün kimyasal çözeltilerle görünür hale getirilerek kalıcı kılınmasıdır."

Bu biçimde elde edilen fotoğraf, çoğu zaman "duygu egemen " bir yönelim-ağırlık ile oluşturulur. Oysa, fotoğrafın sanat boyutlu üretiminde "düşünsel egemen"lik ağır basmalıdır. Bu "fotoğraf yapmak" tanımındadır

Düşünsel-felsefi alt yapısı üzerine kurulacak-kurgulanacak fotoğraflar, artık fotoğraf olarak bir değere sahip olmakla birlikte daha da önemli olarak fotoğrafçısının niteliğini yansıtır.

Bu biçimdeki fotoğrafların; 3, 5, 7, 9, 12 gibi portfolyo sayılarında yapılması değerini artırır. Tesadüflerin dışında bir bilinçli üretimdir.

Özetle; başladığımız ilk yıllardan sonra, duygularımızın yerine düşüncelerimizi öne çıkardığımız fotoğraflar "yapmaktır.

Diğer sanat dalları içinde sizce fotoğrafın konumu nedir?

16 Ağustos 1839' da Fransız Bilimler Akademisinin sicil defterine " Daguerrotyp" olarak kaydedilen fotoğraf, önceleri ressamların büyük tepkisi ile karşılaşmışsa da, sonradan resmin üzerinden "belge "oluşturma görevini almış, resmi özgürleştirmiştir. Yine de uzun yıllar resmin egemenliği altında kalmış, birçok sanat düzenlemesinde "figüran" olmuştur. Ancak; teknolojik gelişmeler, bilgi birikimi, eğitimi ve giderek de dijital teknoloji uygulamalar göstermiştir ki, artık fotoğraf bir başrol oyuncusudur. Sanat boyutu tartışılmayan, çok ciddi bedellerle alınıp-satılan sanat ürünüdür günümüzde.

Fotoğrafçılara birkaç tavsiye dersek neler söyleyebilirsiniz?

İlk fırsatta "temel bilgiler eğitimi" almalarının gerekli olduğunu bilmelerini isterim. Yine bu işi çok severek yapmalarını tavsiye ederim. Boş zamanlarda yapılan bir iş olarak değil de özellikle bir fotoğraf zamanı oluşturmalarını öneririm. Fotoğrafı makine değil de bilincin oluşturduğunu bilmelerini isterim. Diğer sanat dallarını da izlemelerini öneririm. Azıcık da olsa, felsefeye bulaşmalarını söylerim. Giderek tek tek "güzel" fotoğraf değil de seriler halinde "iyi" fotoğraf yapmayı hedeflemelerini unutmamalarını isterimmmmm.

Peki hocam Ali Rıza Akalın'ın önümüzdeki günlerde yeni projeleri planları hedefleri var mı?

99 sonu 2000' de başlayıp bugün halen sürdürmekte olduğum tarza ait ilk fotoğraf albümüm olan "Resimsel"i 2006' da yayınlamıştım. Sonra bunu 2015' de yayınladığım "Fotokolaj" albümüm izledi. 2016' da yayınladığım "Kareler" isimli albümüm, herhangi bir teknik ve konudan bağımsız (tabiri uygun ise arasıcak) bir yayın oldu. Ana arterden yayınlanmayı bekleyen "Fotogravür" ve " Fotopointizm" albümleri ve "Arasıcak" serisinden de hazır 3 yayın maketim var. Sponsorlarını bekliyorlar????!!!

Ancak bunlardan bağımsız ve belki de bunları da kapsayacak bir "Retrospektif" albümü-kitabını yapmayı çok istiyorum. Bildiğiniz gibi Retrospektif herhangi bir dalda yapılan üretimin kronolojik olarak yer aldığı bir yayındır. Buna göre ben 1977 yılında çektiklerim ile 2018 Aralık' a kadar yaptığım fotoğraf tarzımdan örnekleri içerecektir. Ancak bu aşamadaki tek engelin ekonomik olduğunu itiraf etmeliyim.

Ülke içinde ve dışında fotoğraf yarışmalarında jüriilik yapıyorsunuz? Bir fotoğrafı nelere göre değerlendiriyorsunuz? Teknik detaylar mı yoksa ruh mu daha ön planda oluyor?

Ahhhhhhhhhhhhhh ki bir zor soru da bu. Jüriilik zor zanaat ülkemizde. Bir de ne yazık ki bazen şaibeli. Ama yarışmaya katılanlarda giderek bir kültür, bir eğilim, bir benimseme oluşmaya başladığında daha rahat, saygın bir ortam da oluşacaktır.

Eğer yarışma konulu ise ilk olumlu puan buradan verilir. İçeriği ne kadar "iyi", "güzel" olsa da konuyu anlatmıyor ise ilk aşamada elenir.

İkinci aşamaya geçen fotoğraflar; tekniklerinin yeterli olup olmadıklarına göre bir değerlendirme ile elenir, tur atlatılır.

Üçüncü aşaması ise fotoğrafın estetik değerinin düzeyinin irdelenmesidir.

Son aşama artık her bir jüri üyesinin belirlenen en yüksek puandan başlayarak giderek azalan puanlarla fotoğrafı puanlamasıdır. Yani ödül/ ödüller bir kişinin değil, jüriyi oluşturan kişilerin puanlarıdır.

Sanat yaşantınıza özellikle yön veren isimler oldu mu? Bir fotoğrafçı ismi olarak değil de daha çok sanatçı yaratısını besleyen isimler olarak, en çok etkilendiğiniz kişi ya da kişiler kimdir hocam?

İnanmanızı isterim ki; belirleyici, izini sürdüğüm hiç kimse olmadı. Keşke olsaydı da bu yaptıklarımı daha önce gerçekleştirseydim. Amaaaaaa buna karşın beğendiğim bazı fotoğrafları belleğime kazıdığım çok fotoğrafçı var. Ünlü ya da pek bilinmeyen. Birçoğundan küçük ipuçları almış olabilirim.

Fotoğraf çekmek isteyen bir yeni başlayanın bakış açısı nasıl olmalı? Fotoğrafta neleri konu almalı değil de daha çok nasıl konu almalı yönüne tavsiyeniz nedir?

Fotoğraf alanına adımını atmış bir kişinin, hiçbir ayırım yapmadan hemen her konuyu çekmesini özellikle öneriyorum. Zira, zaman içinde bir devamlılık, kalıcılık gerçekleşir ise; kişi kendisinin eğilimini de anlar andan itibaren seçtiği konuda ağırlıklı, bütünlük hedefini gözetmek şartı ile yine farklı konularda fotoğraf çekmeye devam etmelidir.

Fotoğrafi yaşamsal anlamda nereye yerleştirebiliriz? Fotoğraf olanın yansımasıdır, diyerek sanatsallığını inkar edenlere karşı bir fotoğraf sanatçısı olarak duruşunuz ve cevabınız nedir?

Fotoğrafın ilk ve en önemli yanı, gücü “belge” olması/ oluşturmasıdır. Bugün dahi, teknoloji ve araçları çok gelişmiş olmakla birlikte bu konumu yok olmamıştır.

Ancak, fotoğrafı sadece bu “belge” malzemesi olarak empoze etmek, en önce onun taşıdığı olanakları görmemezlikten gelmek anlamına gelir ki; bu aynı zamanda “olmaz” sözcüğü anlamıdadır. Oysa sanatta, yaratıcılıkta olmaz, olamaz.

İçerdiği teknik olanaklar ve bireyin yaratıcılığı ile fotoğraf artık zirvede ve belki de bir başka sanat dalının doğurunu konumundadır.

Fotoğraf deneyiminiz içinde bir anı rica etsek hocam...

Hemen herkesin yaşaması (birçoğumuzun yaşadığı bir anı) gülererek anlatması gereken bir anı gibi gelir bana yaşadığım. Hani dedim ya ; “Fırından yeni çıkmış-lunaparkvari fotoğraf makinem” işte onu alıp ver elini İstanbullll. Ve Beylerbeyi sırtlarındaki akraba evi. Mevsim bahar. Önde badem ağaçları, arkasında boğaz, içinde bir beyaz gemi... Keyiften sekizgen olarak çektim fotoğrafları. Tren yavaş gidiyor gibi. İnip koşsam sanki daha çabuk varacaktım duygusu içindeyim, o derece yani. Neyse artık karanlık odadayım. Ve filmi sarıyorum spirale. Koyuyorum banyo tankına. Üzerine de kimyasal boca ediyorum. Kapağını kapatacağım. İşte o anda Herodot’ u andıran bir feryat yükseliyor benden. Odanın kırmızı ışığını söndürmemişim. Ahhhhhhh bugünkü aklım olsa saklar, altın çerçeveye koyardım. O gün ağladım göklerden yağmur boşaltırcasına. Bugün gülüyorum. Yaşları tüketircesine gözümün.

Kendinize ait bir teknik geliştirdiğinizi biliyoruz. Bu tekniğin fotoğrafta kullanımına dair neler söyleyebilirsiniz? Daha çok hangi durumları göstermeyi amaçladınız?

Evettttttttt, şimdi gelelim benim “mucit “ yanına, yönüme. Hani sözünü etmiş miydin bilemiyorum. Ben birbirine benzemez birçok nesneyi bir araya

getirip işe yarar bir nesne oluşturma çabaları içinde olurum zaman zaman. Gel gör ki % 82 oranında da başarılı olamam.

İşte ben, resim sanatının “kolaj” tekniğine-tarzına gönderme yapacağım fotoğrafı nasıl oluştururum diye düşünürken, çocukluğumda para verip baktığım “kaleydoskop” u anımsadım veeeee tüm objektifin etrafını saran bir aynalı düzenek yaptım.

Bunun aracılığı ile 360 derecelik görüntüyü duyarlı yüzeye aktarabiliyorum. Şaka sanmayın haaaaaa, ciddi ciddi “yararlı model berat” için başvurduğum TSE’ye. Dediler; “olur” verelim. Ve hatta da “buluş-icat patentli” olur.” Yaaaa bu küçük –basit.....” Deyesim var. Yok yok işlevi önemli” dediler. Eeeeeeee ne gerek? Teknik çizim+ acıcık para yatırma. Sonra da bir makine mühendisi arkadaşım yaptı mı çizimi. Ben bile inanmadım varlığına. Ama işte o anda mucitliğimdeki şüphelerim silindi.

Şimdiiii bu aynalı aparat ile resim sanatını kolay tekniğindeki çok benzer-yakın fotoğraflar çekiyorum.

Bu teknik ile kent-kaos-karmaşa serisi yapılabilir. Bu teknik ile, insanı dünyasına oturtan portre fotoğrafları çekilebilir. Bu teknik ile fotoğrafta 3. boyut duygusu güçlü bir biçimde verilebilir.

Eh şimdilik bu kadar. Yeni etkilerini keşfedersem yazarım sizlere

Fotoğraf camiasında sık sık ortak etkinlikler düzenleniyor? Bunlara katılmak olumlu etkiler sunar mı? Bazı sanatçılar genç fotoğrafçılara kendi tarzlarını oluşturana kadar bu tip etkinliklere katılmamalarını tavsiye ediyorlarmış. Siz ne düşünüyorsunuz?

Bu sorunuzun çerçevesi biraz daraltılıp, daha dar-özel bir örnekleme yapmak gerekir. Zira fotoğraf dünyamızda o kadar çok çeşitli etkinlik var ki.

Ama genel olarak; katılıp da kazandığımız bir değerden dolayı kendinizi VEZİR olmuş, katılıp da kazanamadığımız bir değerden dolayı kendinizi REZİL olmuş hissetmezseniz bir sorun yok.

Bu tür etkinlikler zaten kişiye bir “fotoğrafik kişilik” kazandırılmazlar. Belki deneyim elde edilir.

Siz sormadınız : “Son sözünüz nedir sayın ustammm ?!!!!” diyerek. Ama ben söyleyeyim: Sevgilerrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr.

SEVGİLİ OKUL

Mehmet Mustafa ERDAL

Eğitimde verimlilikten söz edebilmek için öncelikle öğrenci ve öğretmenin sevecek gidecekleri okullar inşa etmek, bunu mümkün kılacak bir eğitim sistemi kurmak durumundayız. Bugün içinde bulunulan durumun neredeyse tam aksi olduğunu ifade etmek yanlış olmasa gerektir. Başarı için sevgi şarttır. Ayakların geri geri gittiği okullardan çok şey beklemek haksızlık olur. Öğrencilerimizi kuru duvarlarla çevrili sınıflarda ne kadar uzun süre tutarsak, onlara ne kadar fazla bilgi boca edersek kendimizi başarılı kabul ediyoruz. Bu düşünce neresinden bakılırsa bakılsın oldukça yanlıştır.

Bilgiye her an ve her yerden ulaşılabilen bir zamanda yapılması gereken, ele alınan konularla ilgili en temel bilgiler verildikten sonra anlatılanların hayatta neye karşılık geldiğinin kavratılmasıdır. Bilgi edinme değil, bilgiyi analiz ve sentez süreçlerinden geçirerek kullanabilme becerisini kazandırma yönünde çaba gösterilmesi temel prensip olarak benimsenmelidir. İnsan sevmediği bir işi yaparken, sevmediği bir yerde bulunurken elbette mutlu olamaz. Huzur ve mutluluğun olmadığı bir yerde de başarıdan söz etmek boş hayâlden öteye gitmez.

Yürürlükte olan eğitim yaklaşımı inandırıcı gelmediği gibi eğitimin taraflarına güven ve huzur da vermiyor. İdareci ve öğretmenler yaptıkları işe inanmadan büyük ölçüde günü kurtarmanın telaşıyla hareket ediyor. Öğrenci ve veliler ise ne yapacağını bilmeksizin oradan oraya koşuşturup duruyor. Herkes kendi çocuğunu kurtarma derdine düşüyor, bu hengamede ülkenin geleceği göz göre göre hebâ olup gidiyor. Oysa herkesin çocuğunu kendi çocuğumuz gibi değerlendirip eğitime o şekilde bakmazsak yanlıştan yanlışa savrulmamız kaçınılmaz olur. "Öğrenci" diye adlandırdığımız topluluk, tek tek anne ve babalarının biricik yavrularından meydana gelmiyor mu? O çocuklar küçük resimde ailelerinin ümidi olduğu gibi büyük resimde de ülkemizin geleceği değil mi? Hangisini bir kenara atıp görmezlikten gelme lüksümüz var? Bu konudaki ihmal maalesef telafisi olmayan toplumsal sonuçlar doğuruyor. Bizler her öğrencinin, her velinin eğitim uzmanı olmasını, eğitim yolculuğunda kendi yollarını deneme yanılma

yöntemiyle kendilerinin çizmesini bekliyoruz. Bu alanda bir boşluk gören ve kendilerini "eğitim uzmanı" olarak lanse eden kimi türedi kişiler de fırsattan istifade insanların söz konusu çaresizliğini gelir kapısına çevirebiliyor. Hâlbuki sağlıklı ve sağlam bir eğitim sisteminde eğitimin tüm tarafları ellerindeki yol haritası ile nereye, nasıl gideceklerini; ne yapacaklarını bilmenin huzur ve güvenini yaşar. Böylece kimse tedirgin olmaz, istismar edilmez. Hiçbir kişi, kurum ya da ülke çocuklarını, yani geleceklerini masaya bırakarak kumar oynayamaz. Böyle bir felaketin telafisi mümkün olmaz.

Eğitimin içinde, bilhassa işin başında bulunanlar çok iyi bilmelidir ki eğitim sistemini doğru yerinden esaslı bir şekilde konuşup tartışmadan aslında eğitim adına hiçbir şeyi konuşmuş, bu konuda doğru bir iş yapmış olmaz, yalnızca meselenin kenarında dolaşmış oluruz. Eğitim sistemini sağlam bir yapıya kavuşturmadan bu konularda yapılacak her iş, söylenecek her söz lüzumsuz birer teferruat olmaktan öteye gidemez.

MAZİDE KALMIŞ KÖY HAYATINDAN YANSIMALAR

Serkan ÇELİK

*Asr-ı gurbet haraþ etmiş köyümü
Bülbül gitmiş , baykuş konmuş gel hele
Ben ağayım, ben paşayım diyenler
Kapıyı kilitlemişler gel hele
Gel hele de kömür gözüm gel hele
Gel hele de dudu dillim gel hele*

Boşuna denmemiş türküler yaşanmışlıkları anlatıyor diye. Yukarıda alıntı yapılan Ali Kızıltuğ'dan Sivas – Divriği ilçesine ait olan türkü de bu açıdan ele alınabilecek güzel bir eserdir. Bunun üzerine ünlü şairimiz Bedri Rahmi Eyübođlu'na kulak verelim :

Ah bu türküler, türkülerimiz
Ana sütü gibi candan ana sütü gibi temiz
Türkülerde tüter dağ dağ, yayla yayla
Köyümüz köylümüz memleketimiz.

Bunun için bu türkülerini dinlerken gözlerimizi kapatmalı ve biraz üzerine tefekkür etmeliyiz. Çünkü günümüzdeki anlamsız pop müziklerinden farklı bir mana derinliği içeren eserler bunlar. Haydi gelin beraber geçmişe doğru bir yolculuğa çıkalım, bizim köye gidelim.1994- 1998 yılları arasından çocukluğumun geçtiği köye. Kastamonu'nun küçük ve şirin ilçesi Daday'a bağlı ormanların içindeki Kavakyayla köyüne.

Evet, artık bizim köyde patosun tırpanın sesi yok, harmanda top oynadığımız alanda oyun oynamak için hiç çocuk kalmamış, var olan köy okulu kapanmış ve işlev değiştirerek köy odasına çevrilmiş. Ancak o da ne ! Köy odasında oturup konuşacak yetişkinlerden de kimse kalmamış. Dedemgilin gece vakti ava giderken yaşanan o coşku kalmamış. Hurundan (fırından) taze çıkmış lezzetli ve muhteşem kokulu kül çöreği artık o ocaktan

çıkıyor. Hasat zamanında, meyve toplarken yaşanan o sevinç maalesef kalmamış. Kışın tatlı tatlı yanan sobanın yanında kestane kokusu eşliğinde yapılan güzel oturmaların esamesi okunmuyor. Biniek aracı olarak kullanılan at yok, zenginliğin göstergesi olan davar yok, kömüş yok, sığır yok. Peki gelelim olanlara, elde neler kalmış?

Bomboş kalmış ve ekilmeyen tarlalar, işlevini yitirmiş harmanlar, kıyıda köşede atılmış, kaderine terk edilmiş sabanlar, tırpanlar, dirgenler, anadutlar. Mahzun bir şekilde eski günlerini arayan ahşap kokulu koca konaklar, bomboş kalmış ahırlar var.

Evet, baktıkça bu durum insanı üzüyor, insan istiyor ve ümit ediyor ki geçmişteki şenlik geri gelsin, herkes yaban elleri terk edip köyüne geri dönsün. Biliyorum bu bize gerçekleşmesi çok zor bir ütopya gibi geliyor. Ancak ümit ediyoruz ki 25 sene önceki çocukluğumdaki o günler geri gelsin. Ben o zamanları çok özlüyorum. Bir halk deyişinde “Uma uma döndük muma” denir. Biz de bu deyişin tersine umarız ki beklentilerimiz boşa çıkmaz ve boğucu metropollerin keşmekeş hayatından sıkılan insanoğlu özüne geri döner, köylerimiz tekrar canlanır, ölgün köy damarlarına tekrardan bir kan pompalanır ve köyler canlanır. Temennilerimizin gerçekleşmesi dileğiyle. Esen kalın ...

DÖRT MEVSİM KÖYÜMÜZ

Betül TEKİN

Mevsimler gelip geçiyor. Tıpkı ömrümüz gibi. İlkbahar, yaz, sonbahar derken işte kış geldi. Mevsimleri birbirinden ayırabilir miyiz? Neydi en çok sevdiğimiz mevsim? Olabilir miydi mevsimlerin alâsı? Doğanın her bir mevsimde bize sunduğu güzellikleri karşılaştırmak ne mümkün! İlkbaharın neşesi, yazın enerjisi, sonbaharın hüznü, kışın tesellisi... Tüm bu ahenkler doğaya yansırken ve onlar şiir olurken, her biri bizken üstün görebilir miyiz bir diğerini?

Yolu bu köye düşen görür dört mevsimin ihtişamını. Mevsimlerden kısya; kışın o karanlık soğuğu bembeyaz bir örtüyle aydınlanır. Beyaz bir ipek gibi yağarken kar, etrafı çocukların mutlu sesleri donatır. Ateşin başında toplanan sohbetler bir çay bardağı ile renklenir. Akşamları kızıl gökyüzüyle kar aydınlığı gönlümüze ışık salarken, bu köy öyle kartpostal derinliğinde karşımızda durur. Kış masalını yaşıtır.

Yolunuz ilkbaharda bu köye düştüyse güneş ışığıyla şımarıp patlayan papatya tarlaları karşılar sizi. Bahara en çok yakışan çiçektir papatya. Yolun iki tarafından kıvrıla kıvrıla giden dereler köyün girişine kadar arkadaşlık eder. Ve tabi beraberinde eskisinden daha güçlü yapraklarıyla gelen ağaçlar... Ağaçların tomurcukları çiçek açar, serpilir, tüm masumiyetiyle ve yeşiliyle her köşesi sanki bir resim galerisine açılır. Baharda yeniden doğar bu masum köy. Kışın buz tutmuş karlar, baharı görünce usulca çekilir bedeninden toprağın. Uçar göçmen kuşlar gibi...

Yolunuz yazın bu köye düşerse güneşin saçtığı ışıktan bambaşka bir köyle karşılaşsınız. Her mevsimin bir ruhu varsa yazın ruhu da berekettir. Baharın yarım bıraktığı işi tamamlar yaz. Ektiğini biçme zamanıdır. Bütün kapılar ağzına kadar açıktır. Gittiğiniz her kapıdan sorgusuz içeri girebilirsiniz. Sonsuz güven... Tarlalarda fasulye, patates çapalanır. Tüm tarlalar sizin; tüm tarlalar helal... Haziran, temmuz derken ağustos! Ne çare ki ayrılıktır. Ayrılık hiç bekler mi?

Yolunuz sonbaharda bu köye düşerse... Tüm tabiat sarıyla, kızilla yoğurulup çoğalmış olur. Yapraklarını döken ağaçlar nasıl hafifler, nasıl kurtulursa yüklerinden; sen de boşaltırsın tüm yüklerini onu izlerken. Sarının o muazam ışığı ile kızılın asil duruşunda rengarenk bir başkalaşıma döner doğa. İlham olur dökülür tuvale. "Bütün bu güzelliklere hazan vursa da, yapraklar dalından kopsa da, gönlümüz hüznün naraları atsa da geçen her mevsimi kendi güzelliklerine yine eskisi gibi severiz."

Yolu bu köyden geçenin aklı geride kalmaz. Ve der ki "Belki bir gün tekrar gelirim."

Her mevsim güzeldir ve asıl güzellik onu görebilmekte saklıdır

BİR DELİNİN HATIRA DEFTERİ

Veysel KILIÇGİL

GOGOL, REN YAYINCILIK, 2018, 128 S.

“Bugün bana ilahi bir ilham kaynağı gibi gözükten bir şey oldu. Nevski Caddesi’nde birbirleriyle konuşan iki köpek aklıma geldi. Harika, diye düşündüm, şimdi yapmam gereken şeyi net bir şekilde görüyorum. Bu iki saçma köpeğin birbirleriyle yaptıkları konuşmayı çözmeliyim. Bunu çözünce birçok şeyi algılamayı başaracağım.”¹

Rus edebiyatının en önemli isimlerinden Nikolay Vasilyeviç Gogol’un 1842’de yayınlanan “Bir Delinin Hatıra Defteri” adlı kitabı döneminin ve günümüzün sadece Rusya’da değil dünya genelinde en ilgi çeken kitaplarından biri olmayı başarmıştır.

Kitapta üç hikâye yer almaktadır. Birinci hikâye bir delinin değil adım adım deliliğe giden daha doğrusu adım adım deliliğe itilen bir adamın hikâyesi olan, kitaba da adını veren “Bir Delinin Hatıra Defteri” isimli hikâyedir. Hikâye, İvanoviç’in hatıra defterine yazdıklarını içerir. Bir devlet dairesinde memur olarak çalışan İvanoviç için en büyük mutluluk hep uzaktan gıpta ile baktığı ve hayatını merak ettiği patronunun kalemlerini tıraşlamaktır. Bu, yaşadığı sıradan hayatta kendini önemli hissettiği yegâne anlardandır. İvanoviç bir gün patronun kızıyla karşılaşır ve ona âşık olur. Kızı takip etmeye karar verir ve bu arada kızın köpeğinde bazı gariplikler sezer. Köpeğin başka bir köpekle konuştuğunu görür ve hem sevdiği kız hem de patronuyla ilgili öğrenmek istediklerini köpekten öğrenebileceğini düşünür. Köpekle konuşmak için kızın evine gider ve evin hizmetçisi gelenin “deli” olduğunu düşünürken İvanoviç, köpeğin yazdığı mektuplar olduğunu düşündüğü bazı kâğıtları alarak evden çıkar. Okuduğu mektuplarda köpek bir başka köpeğe gözlemlerini anlatmıştır. İvanoviç, köpeğin anlattıklarında kızın başka bir adamı sevdiğini ve kendisinin çok garip, biçimsiz, komik bir insan olarak anlatıldığını görünce köpeklerin aklından şüphe etmiştir. Aslında ortada konuşan köpek yoktur, bunlar şizofren İvanoviç’e gerçekleri söyleyen iç sesidir.

İvanoviç bir sabah gazete okurken İspanyol kralı Ferdinand’ın tahtını bıraktığını okur ve yeni kralın bir kadın olma ihtimaline anlam veremez. Günlerce bu olayı düşünürken aslında yeni İspanya kralının kendisi olduğunu(!) fark eder. Artık işe gitmez ve insanlara bir kral gibi davranır ve

buna inanmayanların deli olduğunu düşünür. Bir gün İspanya'dan gelen bir heyetin kendisini kral olması için almaya geldiğini söyler. Kendisini almaya gelenler onu bir akıl hastanesine götürür ve kafasını kazırlar. O ise hala kendini kral olarak görmektedir ve yaşadıklarının kral olması için bir ritüel olduğunu savunmaktadır. Alt derece bir memur ve dönemin Rusya'sının sınıf yapısında "meclis üyesi" isimli alt basamakta yer alan İvanoviç'i asıl delirten sınıf farklılıkları, adaletsizlik, liyakatsızlık ve değersizliktir. Gogol bu hikâyeyle dönemin devlet dairelerinin içinde bulunduğu durumu da net bir şekilde ortaya koymuştur.

Kitabın ikinci hikâyesi ise Dostoyevski'nin "Hepimiz Gogol'un Palto'sundan çıktık." diyerek onurlandırdığı "Palto". Hikâyenin kahramanı kimsenin saygı duymadığı, çekingen, herkesin alay ettiği bir yazı kopyacısı Akaki Akakiyeviç. İlk hikâyede olduğu gibi bu hikâyede de kahraman alt düzey bir devlet memuru. Akakiyeviç çok çalışkan, işine âşık bir memurdur. Ertesi gün hangi kâğıtları kopyalayacağını; Tanrı'nın, karşısına hangi metinleri çıkaracağını hayal ederek uykuya dalar. Çok önemli bir sorunu vardır; paltosu çok eskimiştir ve iş arkadaşları bu yüzden onunla dalga geçmektedir. Kıyafet, yaşadığı dönemde ve çevrede çok önemlidir ve bir saygı aracıdır. Arkadaşları, paltosunun yakasının sürekli kısaldığıyla dalga geçmektedir çünkü paltonun yırtılan yerlerine yakayla yama yaptırmaktadır. Tüm bu tepkilere dayanamayan Akakiyeviç paltosunu tamir ettirmek için daha önce de paltosunu tamir ettirdiği terziye gider. Ama terzi paltonun artık tamir edilemeyeceğini söyleyince Akakiyeviç başından aşağı kaynar su dökülmüşe döner. Çünkü çok az para kazanmaktadır ve bir palto alabilmek için aylarca para biriktirmesi gerekmektedir. Terziyi iknaya çalışır ama terzi paltoyu tamir etmeye yanaşmaz çünkü paltoda yamayı tutacak kumaş kalmamıştır. Akakiyeviç, paltonun parasını biriktirmek için plan yapar. Daha az yürüyecek, bu sayede ayakkabısını daha uzun süre giyecek; giyeceklerini daha az yıkatacak ve çamaşırcıya daha az para verecek. Üç ay da daha az yemek yerse böylece paltonun parasını biriktirebilecektir. Terziyle sürekli palto hakkında görüşür; kumaşına, rengine dikişine karar vermeleri altı aylarını alır. Akakiyeviç yeni paltosunu alınca iş yerinde büyük bir ilgi görür, arkadaşları bunun için parti vermeye karar verirler. Akakiyeviç ilk defa bir partiye katılacaktır. Partide sıkılan Akakiyeviç evde dönerken paltosunu hırsızlara çaldırır. Almak için altı ay uğraştığı paltosunu yalnızca bir gün giyebilmiştir. Paltosunun bulunması için polise gitmek ister ama alt derece bir memurun paltosunu aramaya kimse önem vermez. Arkadaşları bunun için araya adam sokmasını tavsiye eder ama Akakiyeviç'i kimse dinlemez ve girdiği her yerden azarlanarak kovulur. St. Petersburg'un soğuşuna yırtık paltıyla daha fazla dayanamayan Akakiyeviç hastalanarak ölür.

Ölümü günler sonra, işe gelmemesinin sebebi öğrenilmek istenince anlaşılmıştır. *Bir sineği bile iğneye tutturup mikroskopta incelemeden geçmeyen bir doğa bilgininin dahi ilgilenmediği bir varlık yitip gitmişti.*²

O günden sonra şehirde dolaşan bir hayalet insanların mevkilerine bakmaksızın paltolarını çalmaya başlar ve tüm şehir bu korkuyla yaşamaya mecbur kalır. Birçok kişi o hayaletin Akaki Akakiyeviç olduğunu iddia eder. Gogol, edebiyat dünyasının en önemli kahramanlarından biri yapmayı başardığı Akaki Akakiyeviç'le dönemin Rusya'sının bürokrasinini, sınıf farklılığını, toplumda kabul görmemiş, gözükmeyen, tutunamayan insanların dünyalarını ve dönemin St. Petersburg'unun ara sokaklarını gözler önüne seriyor.

Kitaptaki üçüncü ve son hikâye Burun isminde. Hikâye üç bölümden oluşuyor. 1. bölümde berber Ivan Jakovleviç bir sabah, karısının yaptığı ekmeği yerken ekmeğin arasında bir burun olduğunu fark eder ama buna anlam veremez. Karısı, kendisinin çok kötü bir berber olduğunu, sürekli müşterilerini kestiğini söyleyerek kendisini suçlar. Polisin peşine düşmesinden korkan Ivan, burundan kurtulmanın yollarını arar. Onu bir köprüden nehre atarak burundan kurtulur. Ama bekçi onu görmüştür ve peşine düşer.

İkinci bölümde Üniversite Yargıcı Kovaloff, bir sabah uyandığında burnunun yerinde olmadığını görür ve irkilir. Bu onun için büyük bir sorundur çünkü kendisi sürekli önemli davetlere katılan üst sınıf bir insandır ve burnu olmadan çok çirkin gözükmektedir. Burnun peşine düşer ve burnunu bir arabaya binerken görür ve takip eder. Burun bir katedrale girer ve Kovaloff, burnunla konuşup onu ikna etmeye çalışır ama burun ona ait olmadığını, sadece kendisi olduğunu söyler. Kovaloff, bu durumdan kendisini kızıyla evlendirmek için uğraşan meclis üyesinin karısını sorumlu tutar çünkü bu teklifi geri çevirmiştir ve kendisine bir büyü yapıldığını düşünür. Ona bir mektup yazarak olayı anlamak ister ama kadının cevabından sorumlunun o olmadığını anlar. Berberin köprüye attığı burnu gören bir bekçi bir gün ortaya çıkarak burnu Kovaloff'a getirir ve suçlunun berber olduğunu söyler. Kovaloff burnunu yerine koyması için bir doktor çağırır ama doktor, bunu yapabileceğini ama durumunun eskisinden daha kötü olacağını söyleyerek burnu yerine koymaz. Bu arada tüm şehirde burun efsanesi yayılmıştır ve herkes Kovaloff'u görmek için onun peşine takılmıştır.

Üçüncü bölümde Kovaloff bir sabah uyanıp aynaya baktığında burnun yerinde görür ve gözlerine inanamaz. Sürekli aynada, dükkânların camlarında burnunu kontrol eder ve gerçekten burnu hep yerindedir. Bu kendisini çok mutlu eder çünkü artık insanlara özellikle kadınlara karşı utanmasını

gerektirecek bir şey kalmaz.

Hikâyenin sonunda Gogol, bu hikâyeyi yazma amacını, daha doğrusu bir amacı olmadığını, aslında bunun bir anlamı da olmadığını söylüyor. Ama yine de şunu demeden geçmiyor: *"Ancak söylenmesi gereken her şey söylendiğinde ve yapılması gereken her şey yapıldığında bunun aşırı absürt olduğu düşünülmemelidir değil mi? Ama buna rağmen eğer bu konu üzerinde düşünürseniz içinde bir doğruluk payı olduğunu görürsünüz. Bu tür şeylerin nadiren gerçekleştiği konusunda ne söylerseniz söyleyin. Nadiren, evet... Ama onlar gerçekleşir."*

Gogol'ün son cümlesinde dediği gibi bu konu üzerinde biraz düşünersek; burnunu kaybeden bir soylunun asıl korktuğu şeyin artık davetlere katılamayacak ve kadınlara kur yapamayacak olması, 19. yy St. Peterburg'unda halkın efsanelere ve büyüye bu kadar düşkün olması, insanların kendi ekmeklerini yapacak kadar fakirliği, toplumsal sınıfların bu kadar belirgin olması, şehrin her yerinde alkol almış insanların bilinçsizce dolaşmaları düşünüldüğünde; bir gün bir adamın burnunu kaybetmesi ve burnun şehirde şık bir halde dolaşması pek absürt gelmeyecektir.

ÇİZGİ

Ayşe KILIÇGİL

SU GİBİ

Gülizar KILINÇ

Hep başımı yastığa koyduğumda fark ederim yalnızlığımı. Sanki geceleyin daha bir fazla hüzün, daha bir sert sözler. Yalnızlığıma en büyük sitemim de. Aslında suçlu yok yalnızlık kelimesinin. Herkes çekilince matemine, kimse görmez seni, kimse duymaz sesini. Yalnızlıkla baş başasıdır. Belki bir de duvarda duran saat vardır seninle olan. İşte o zaman anlarsın diğerlerinin kıymetini: Sevilmenin, sevmenin...

Artık zorlama her şeyi bu kadar, irdeleme, incitme herkesi kalbi kırılana kadar. Bırak, su yolunu bulurmuş. Hayat da su misali akıp gittiğine göre nasıl olsa o da bulur yolunu. Sen sadece al eline kağıdını, yap gemini, yaz içine hissettiklerini. Sonra geç dümene. Şapkanı tak, güneş almasın gözünü. Engellemesin yalnızlığı terk etmeni. Taşı hislerini kıtadan kıtaya. Anlat her şeye, herkese bildiklerini. Paylaş hislerini. Dök artık eteğindeki taşları, çöksünler dibe. Boşalsın gemin biraz.

Su gibi akıp giderken ömür, sen de su gibi duru, dolu dolu yaşa ömrünü -özünü. Ama izin ver balıklara da. Yaşasınlar senin gibi.

GAZELLER YETİM KALDI

MERHUM SAFFET ÇAKAR'IN ARDINDAN

Duran TURHAN

10.Nisan 2018 tarihinde yazdığım Keşfedilmeyi Bekleyen Değerler başlıklı yazıda; "Bir ülke sanatçılarıyla, şair ve yazarlarıyla ve klasikleri ile büyüktür. Aynı şekilde bir şehir de bütün bu değerleriyle ülke içinde yerini alır. Kötü mermerden güzel heykel yapılamayacağı gibi, iyi şairleri nitelikli sanatkarları olmayan yerlerde, medeniyete katkı olmaz, güzellikler ülkesi inşa edilemez.

Değeri hayattayken anlaşılmayan, keşfedilemeyen birçok sanatçı ve yazar vardır. Halbuki marifet iltifata tabidir sözü gereği zamanında keşfedilip teşvik edilse daha güzel eserler ortaya koyabilecek istidatta birçok kabiliyet vardır.

Bazen duyarsızlıktan, bazen kıskançlıktan eserleri yeterince yayımlanma imkanı bulamamış şair ve yazarlarımızın sayısı hiç te az değildir. Edebiyat Öğretmeni Saffet Çakar Hocamızın Tokat'ın yetiştirdiği değerlerden birisi olduğunu düşünüyorum" diye yazmıştım. Kendisi o zaman sağlıklıydı. Ancak beraberce kitaplarının basımı hususunda bir çok resmi kurumla ön görüşme yapmamıza rağmen bu konuya duyarlılık göremediği için üzgündü. Dilerim çocukları ve Tokat O'nun eserlerine sahip çıkar.

Cemil Meriç "Kimi başında taç ile doğar, kimi kılıçla, kimisi de kalemle" Saffet Bey kalemle doğanlardan.

Saffet Bey büyük bir Muhammet İkbâl hayranıydı. İlham kaynaklarımın en önde geleni Muhammet İkbâl'dir derdi. Bir gün samimi bir edebiyat sohbeti esnasında kendisine, Abi Mehmet Akif mi? Muhammet İkbâl mi? Diye sordum. Bana çok zor bir soru sordun dedi ve Muhammet İkbâl'in daha derinlikli olduğunu belirtti.

Çok sıkıntılar çektikten sonra, ülkemizin son yıllarda siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik yönden rahatlamasını çok önemsiyor ve destekliyordu. Onun için zaman zaman girdiği ikili tartışmalarda görüşlerini biraz sert ifade eder, hatta kırıcı bile olurdu. Kırılırdı da. Ancak çok duygusaldı. Merhametliydi. Gözünden merhamet gözyaşları hiç eksik olmazdı. Bazı özel durumlarda göz pınarlarına hakim olamadığına bir çok kere şahit olmuşumdur.

Saffet Bey zamanın farkında, sorumluluğunun şuuruna sahip bir münevverdir. 15 Temmuzda meydana gelen meş'um olaydan çok muzdarip olmuştu. Bu olaydan sonra yazdığı "15 Temmuz'un ardından" şiirinde

Sanma ki kavgamız, bir boş cihan kavgasıdır,

Davamız, istikbal ve istiklal davasıdır,

Zulmü sarsan bir ilahi inkılap var arzda,

Bu yeni, Büyük Türkiye'nin inşasıdır.

Merhamet et, yardımını esirgeme Ya Rab,

Bu vatan, bu devlet, İslam'ın son kal'asıdır.

Gazelde herkesin bildiği birçok şairi geride bırakacak bir seviyeye sahiptir. Bu kesinlikle bir abartı değil bir hakkın teslimidir. Bunu ileriki yıllarda edebiyat eleştirmenleri mutlaka tespit edecek ve değerlendireceklerdir.

Leyla vü Mecnun kim; kıssası efsane şimdi.

Ferhat çıkıp gelse kim demez divane şimdi.

Kim dönüp bakar saçı kement, gözleri câdû

Gamzeleri hançer, kaşları kemane şimdi.

Başka bir şiirinde ise kendisine döner ve seslenir:

Neden bize de dünyada bir namü şan olmaz?

Aşk beladır, aşık rütbe vü nişan olmaz.

.....

Susuz kuyularda koyup gitti bizi felek,

Her gedâ Yusuf, her Yusuf ise sultan olmaz.

Arşa aşkla yükselmişti Habib-i Kibriya,

Kimseler O'nun gibi can olmaz canan olmaz.

Bazen ümitsizliğe düşse de gelecekle ilgili umutları hep diridir. Ülkemiz ve insanımızla ilgili gelecek tasavvuru gönlündeki müstesna bir yerde canlı olarak durmaktadır.

Çatladı çatlayacak kabuk

Ruh fişkırıyor karanlık topraktan.

Kurtuluyor zindanından ışık.

Ve yeşeriyor mana fidanı,

Fethin bayrakları dikiliyor,

Her geçen gün şirkin burçlarına,

Kızarıyor ağarıyor ufuk.

Ve hicran. Her şarkıda, her şiirde ve şairde ayrılık ve kavuşma hep bir ilham kaynağı olmuştur. Elbette Saffet Bey'in de ilham kaynaklarından biriside budur.

Sılasından kopmuş bir garip canımız var,

Alevi gökleri tutar, hicranımız var.

Kays iken Mecnûna dönmüşüz bir hayalle,

Gönül derler bir vefakar mihmanımız var.

Ayet ve hadislerde ifadesini bulan Dünyanın bir oyun ve oyalanma olduğu gerçeği de bütün şairlere olduğu gibi Saffet Bey'e de yazdırır. O'nun, Haremeyne, Rabbine kavuşma hasreti vardır.

Dünya meğer bir kulbe-i ahzan imiş geçti.
Ömür denilense bâd-ı hazan imiş geçti.
Sahil-i selamete erdi tekmeniz aşkla,
Bir mah-ı tâbânla yıllar tufan imiş geçti.

.....

Gönlümüzü çeken Haremeyn mehtabı iken,
Vuslata mani her yıl bir kervan imiş geçti.
Yine başka bir şiirinde;
Kavuşur Yusuf'una elbet Kenan üzülme
Gülzare döner o Kulbe-i Ahzan üzülme
Dert etme ey gam çeken gönül, düzelir halin
Geçer şeydân, erer başına sâ mân üzülme.
Fakr köşesinde tek karanlık gecede hâfız
Oldukça virdin dua ile Kur'an üzülme.

(Külbe-I Ahzan: Hz. Yakub'un oğlu Yusuf için ağladığı kulübe. Gözleri burada kapandı. Sâ mân: servet, bolluk, refah. Bâdı hazan: sonbahar rüzgarı. Mehi taban: Dolunay)

Aramızda samimi, hasbi bir muhabbet vardı. Zaman zaman şiirden, sanattan, şairden, siyasetten konuşurduk. O'nu sürekli yazmaya teşvik ederdim. Bundan çok memnun olurdu ve bana iltifat ederdi. 2015 Ramazan Ayında bir gece "Değerli Dostum, Sana bir Ramazan hediyesi sunuyorum, Hak Taala'dan Size sağlık, afiyet ve mağfiret dilerim." Notuyla birlikte şu şiirini göndermişti.

DÜN VE BUGÜN

Leylâ ne, Mecnûn kim; kıssası efsâne şimdi,
Ferhat çıkıp gelse kim demez divâne şimdi.
Şirin'i de yakıp kül etmişti Kerem'in âhı,
Yazık! Ne o ateş var ne o pervâne şimdi.
Aşk şarabından içer mest olurdu erenler,
Dem de, bâde de bir, sınırlar peymâne şimdi.
Tâc ü tahtı terk eden Ethem hakikat iken,
Kim geçer dünyadan, kim uğrar külhâne şimdi.
Arş'ın Rabb'ine can sunan İsmaili de an,
Meydana çıksın Ali olan merdâne şimdi.
Tevhitte yeşerip yükselen yurtları seyret,
Şirkin o ma'mûr beldeleri virâne şimdi.
Sidre'yi de aşkla geçmiştin mahzûn Efendim,
Bizi çözdü, sürüp, dağıttı zamâne şimdi.

Saffet Bey'in rubai türünde de yazdığı şiirleri vardır. Ve daha bir çok türde gayet seviyeli ve değerli şiirlere imza atmıştır. Ayrıca sahnelenmiş bir çok tiyatro eserine de sahiptir. Bunları da inşallah başka bir yazıya bırakalım.

Bilvesile kendisini rahmetle yad ediyor, Ulu Rabbimden O'nun için merhamet ve bağışlanma niyaz ediyorum.

ZITLIK VE FARKLILIK

A. Serdar AYDIN

Neden herkes iyi olsun ki?

Bir şeyi değerli kılan farklılığı veya zıddı değil midir? İyiliği değerli kılan kötülük, parayı değerli kılan fakirlik... Her şey zıddı ile kaimdir.

Bence herkes farklı-farklı olsun, kimi güzel kimi çirkin olsun ki güzelliğin değeri kaybolmasın. Herkes güzel olsa ne özelliği kalır güzelin. Kimi iyi olsun kimi kötü hatta kimi çok iyi olsun kimi çok kötü. Yoksa kim farkedebilir iyi şeyleri. Nereden bilinir değeri.

Peki ya renkler...Farklı renkler olmasa ne mavinin güzelliği ne siyahın sıcaklığı olur. Siyahın üzerine siyahla yazarsın elde gene siyah kalır fakat beyaz siyaha eşlik ettiğinde ne kadar da hoş durmaz mı?

Aynı olan bizi rahat bırakır, ama bizi üretken yapan zıtlıklardır.(GOETHE) Şahsi ve ortak bazı gelenekler bizi köreltir.Alışkanlıklar yeni şeyler keşfetmemizi engeller. Gözün ve zihnin alışkın olmadığı şeyler daima daha fazla ilgi çeker.

Sabah uyanırsın dışarıya yılın ilk karı düşmüştür. Atlarsın yataktan. Üstüne bir mont alırsın. Unutursun önünü ilikleme. Fırlarsın dışarı. Belki botlarının bağcıklarını bile bağlamayı unutursun. Her yer bembeyazdır. Yerden bir avuç kar alır tadına bakarsın. Unutursun siyahı. Başını göğe kaldırır gökyüzüne bakarsın. Bir kez daha etrafına bakar, gök mavisi ile beyaz arasında gider gelirsın. Gök her zamanki gök, ama beyazla aynı karede oluşu o kadar güzel, o kadar eşsizdir ki adeta raks ederler tüm güzellikleriyle.

HERAKLEİTOS'a göre;

"Her şey karıştı ile vardır ve kaçınılmaz olarak karıştına dönecektir."

Yaşam, sonunda ölüm olduğunu bildiğimiz için kıymetli değil mi? Bir mezar kazarlar sana ve yahut yakarlar bir ocakta. Birinde bedeninin toprağa gider ötekinde küllerin havaya savrulur.

Çirkinlik korkusu güzel olma arzusunu doğuramaz mı?

Hak kavramını haksızlık kavramı olmasaydı bilemezdik.(HERAKLEİTOS)

Zengin daha çok kazanmayı fakirlerin çalışmasından sağlıyor. Fakir zenginine eline bakıp üç kuruş için on liralık iş yaparken, haksızlık hak olarak görülüyor. Tüm zıtlıkların gümüş bir zincirle birbirine bağlandığı bu dünyada yaşamak zıtlık ve farklılıkla mümkün oluyor. Ve fakirin çalışması zengini daha zengin kılıyor.

Zıt kutuplar birbirini çektiği gibi, haksızlığa zemin hazırlar. Bu nedendendir ki kötülük de iyiliği çeker. Nerede bir kötülük varsa iyiliğe muhtaçtır. Nerede bir iyilik varsa kötülük yakındadır.

Bir hikayede anlatıldığı gibi, içimizde boğuşan iki güç vardır. Biri iyilik biri kötülük ve biz hangisini daha çok beslersek bu boğuşma sonunda o galip gelecektir.

Şeytan aslında içimizdeki kötülüktür. Kötülüğü besledikçe şeytani gün yüzüne çıkartırız ve şeytan zincirlerini kırdığında iyiliğe karşı kaçınılmaz bir savaş başlatırız.

Öyle bir savaş ki kazansak da, kaybedeceğiz.

Zıtlıkların savaşı her şeyi birbirine bağlar, her şeyi anlamlı kılar. Zıtlık ve farklılık her şeyin değerini artırır ve yaşamaya bir neden sunar;

Duygu, Erdem ve Akılla.

HAYATIN ŞİFRELERİ

Ekin Umut ŞENER

Mevsimler ve renkler bu dünyada birbirine en çok yakışan şeylerdir. Çünkü renksiz, mevsimlerin tadı çıkmaz.

Bazı renklerin çağrıştırdığı mevsimler, her mevsimin çağrıştırdığı renkler vardır. Örneğin beyaz, akla ilk kışı getirir; sonra sadeliği, huzuru ve temizliği. Sadece bunlar değil, kış üşütür. Beyaz da aynıdır; insan beyaza bakınca hafifçe üşür, ürperir, yalnız hisseder. Bu duygular çoğunlukla kötü diye bilinir ama bazen insan yalnızlık ister, öyle mutlu olur.

Kırmızı ve turuncu; bunlar sonbahardır, sonbaharın renkleridir. Onlar insanın içini ısıtır, garip bir neşe verir. İnsan bu renklerle sakinleşir. Bu renkler yoksa sonbahar sonbahar değildir zaten. Sırada sarı ve mavi var, bunlar yazın neşesidir. Yaz neşelendirir, mutlu eder. Özellikle yaz tatili, o bir tanedir. İşte yaz budur, yaz ne ise sarı ve mavi de odur. Onlara bakmak yazın yaşanan en güzel anılara bakmak demektir.

İlkbahara ne demeli? O iki güzelliğin arasına sıkışmış bir mevsim. Onun renkleri ne peki? Yeşil ve pembe. Neyi temsil ediyorlar? Mutluluk, heyecan ve umudu, insanda olmazsa olmaz şeyleri. Bir insan umudu olmadan yaşayamaz. Bunun aksine heyecan ve mutluluk olmadan yaşanabilir ama o yaşamak sayılmaz.

Yine de her renk bir mevsimi yansıtmak zorunda değildir. Mevsimi yansıtmazlar ama içlerinde çok sır barındırırlar. Mesela siyah... Dıştan bakınca kötülüğü, karamsarlığı anımsatır ama içine bir pencere açabilirsen görkemi, gücü, güzelliği gösterir. Mor da siyaha benzer. Ona doğru açıdan bakmayı bilmezsen hüznüldür, acılıdır. Doğru açıdan ise candır, neşedir, uyumdur. Peki lacivert? O, iki ayrı renge benzer; içinde çok şey saklar. Ama o sırlara ulaşmak kolay değildir. Önce çılgınlıklar arasındaki fısıltılarını duymak, ona kulak vermek gerekir.

Renklere ne açıdan baktığın önemlidir, çünkü yüzlerce çeşidi olan renkler, içlerinde çözülmesi zor sırlar ve zevkler barındırırlar. Birçoğumuz fark etmesek de renkler aslında hayatı çeşitli yönlerle içlerinde şifrelemişlerdir. Bu yüzden o şifreleri doğru çözmek önemlidir. Renklerin şifrelerini çözemeyen hayatı da çözememiş demektir.